

Klick

INFORMÁCIÓS TÁRSADALMI
ORSZÁGOS HAVILAP

IV. évfolyam, 2. szám • 2005. március

INTERJÚK:

- **PAJNA SÁNDORRAL,**
az IHM helyettes
államtitkárával
- **DETREKŐI ÁKOSSAL,**
az NHIT elnökével
- **PAP LÁSZLÓVAL,**
a BME Híradástechnikai
Tanszékének tanszékvezető
tanárával
- **BÁRCZY PÁLLAL,**
az ME Polimermérnöki
Tanszékének tanszékvezető
tanárával

- ◎ **HOTSPOT**
- ◎ **FILMEK OTTHONRA**
- ◎ **SZEGÉNYEK
ÉS BETEGEK
SZOLGÁLATÁBAN**

www.klick.hu

Új portállal bővült az internet kulturális kínálata!

**Az ERIKANET.HU oldal naprakész információval várja Önt:
KONCERTEK, FESZTIVÁLOK, SZÍNHÁZI TALÁLKOZÓK, MŰVÉSZETI
KURZUSOK, TANFOLYAMOK, KÉPZÉSEK, ALKOTÓ- ÉS
ELŐADÓMŰVÉSZETI ESEMÉNYEK, TURISZTIKAI LÁTNIVALÓK ÉS
EGYÉB SZABADIDŐS PROGRAMOK.**

**TERVEZZE VELÜNK NAPJAIT!
GYŐZDJÖN MEG RÓLA, AZ ORSZÁG KULTÚRÁJA
CSAK EGY GOMBNYOMÁSNYIRA VAN ÖNTŐL!**

www.erikanet.hu

Klick havilap • 2005. március

Kedves Olvasó!

Lassan vége az idej, hóban gazdag és egyben hideg síszezonnak. Az előzetes statisztikák azt mutatják, hogy több mint 500 000 ember hódol a téli sportoknak Magyarországon. Tekintve ezen számokat, valamint e sportágak viszonylag magas költségeit, bátran állíthatom, hogy sokat javult az emberek életminősége az elmúlt pár évben.

Viszonylagos jólétünket a tőzsde szárnyalása is hűen tükrözi. Szinte naponta újabb és újabb csúcsokat dönt a budapesti tőzsdeindex, ráadásul az előrejelzések azt mutatják, hogy ez a növekedés még egy darabig töretlen marad. A piac 17 ezer pont felett már elérte azt a szintet, amelyet az elemzők január elején ez év végére valószínűsítettek. A pozitív eredmények tükrében az alapkezelők módosították korábbi előrejelzésüket, így most már a 19–20 ezres BUX-ot sem tartják elképzelhetetlennek.

A tőzsde szárnyalásának az elmúlt hónapban tartott évertékelő beszédek sem vetettek gátat. Mind Orbán Viktor volt miniszterelnök, mind Gyurcsány Ferenc jelenlegi miniszterelnök részéről egyaránt igen felkészült beszédet hallhattunk. Sokan a beszédek sikerességét és minőségét elemezték, én azonban a tartalmukra szeretnék röviden kitérni. Míg Orbán Viktor dinamikus előadásmódja mögött nem vettem észre konkrét javaslatokat hazánk helyzetének javítására, addig Gyurcsány Ferenc Magyarország versenyképességét a középpontba helyezve hét lehetséges fejlesztési irányt, húzóágazatot nevezett meg. A sikeres nyugati példákat figyelembe véve végre a magyar fejlesztéspolitikában is megjelent a fókuszálás. Az ír és a görög példa jól mutatta, hogy egy hozzánk hasonló méretű és fejlettségű ország csak erősen fókuszált, tudásalapú fejlesztési és gazdaságpolitika mentén érhet el sikereket. Míg Írország a fókuszált változásoknak köszönhetően mára az EU éllovasa lett, addig Görögország a különösebb változtatások hiányában maradt a sereghajtók között. Gyurcsány Ferenc évertékelő beszéde az informatikát és távközlést, a biotechnológiát és egészségipart, a környezetipart, az üzleti

szolgáltató és logisztikai központokat, a járműipart, az idegenforgalmat, valamint a szórakoztatóipart jelölte meg Magyarország lehetséges kiugrási pontjainak.

Úgy tűnik, hogy az eddig csak szóban megjelent ígéretes fogalmak, mint például a fenntartható fejlődés, a tudásalapú gazdaság vagy az információs társadalom hamarosan már konkrét cselekvési tervként is megjelenhetnek, akár már az elkövetkező évek kormányzati programjaiban, de a második Nemzeti Fejlesztési Tervben már biztosan. Azonban ez a hét kiemelt fejlesztési terület még sok, mert maximum három-négy húzóágazat hozhat sikert Magyarországnak.

Éppen ezért kérem minden olvasónkat, hogy hozzászólásaival és javaslataival vegyen aktívan részt a témában indított vitákban, segítsen szűkíteni a húzóágazatok körét, hiszen csak akkor lehetünk sikeresek, ha együtt találjuk ki Magyarország jövőjét.

Balla Gergely
lapigazgató

Még többen szállhatnak fel a Sulinet Expresszre!

**Ne maradj le
róla!**

A Sulinet Expressz program jelentős változással ünnepli első születésnapját. 2004. július 1-jétől:

- A program nem csak az eddigi kedvezményezettekre, hanem **mindenkire** kiterjed;
- Belép a **rászorultság** elve: az adókedvezmény mértéke 3,4 millió forint éves jövedelem felett sávosan csökken, 4 millió forint felett pedig megszűnik;
- 50 százalékos önrész lép életbe.

A Sulinet Expressz program keretében tehát továbbra is adókedvezményrel juthat hozzá

- az ország **1500** értékesítőhelyén
- **250-féle számítógéphez, 70-féle szoftverhez**, valamint számos **egyéb számítástechnikai eszközhöz**,
- és évente akár **60 000 Ft**-ot leírhat az adójából.

Otthoni számítógép egyre több háztartásban

2003. július 1-je óta **200 ezer család** vásárolt számítástechnikai eszközöket: eddig **60 ezer számítógéppel** gyarapodtak a háztartások, s a becslések szerint **150 ezer számítógépet** újítottak fel.

Sulinet Expressz – Ne maradj le róla!

Sulinet : : : :)
expressz : : : :)

Érdeklődjön:

telefonon: (1) 318-1-318

e-mailen: adokedvezmeny@sulinet.hu, ugyfelszolgalat@sulinet.hu

honlapunkon: www.ado.sulinet.hu

TARTALOM

INTERJÚ:6-7

- Pajna Sándorral, az IHM helyettes államtitkárával
– Ez már az elektronikus szolgáltatások kora

HÍREK:8-9

INTERJÚ:10-11

- Detrekői Ákossal, az NHIT elnökével
– Sokan vannak, akik nem tudják, mi az internet

INTERJÚ:12-13

- Pap Lászlóval, a BME Híradástechnikai Tanszékének tanszékvezető tanárával
– A harmadik generációs technológián innen és túl

GAZDASÁG: 14

- Lendületben a MOL
- Logisztika felsőfokon

EUFÓRUM:15-16

- Naprakész uniós oldal
- Diákok Európáért
- Kis- és középvállalkozások paradicsoma

KÖZIGAZGATÁS: 18

- A kormányfő oldala
- Fészekrakó segítség online

KULTÚRA: 19

- Kulturális fellegvár, sok extrával
- Virtuális időutazás – kicsit másképp

OKTATÁS: 20

- Tehetség: élni kell vele
- Tananyag minden mennyiségben

EGÉSZSÉGÜGY: 21

- Ez segít
- Szegények és betegek szolgálatában

TECHNIKA: 22

- Hotspot
- Mérnök klub

ÉLETMÓD:24-25

- Ételekről, éttermekről, másképp
- Filmek otthonra
- Deszkára fel
- Mindent a harmóniáért

INTERJÚ:26-27

- Bárczy Pállal, az ME Polimermérnöki Tanszékének tanszékvezető tanárával
– A magyar űripar születése

KERESZTREJTÉVÉNY: 29

ÚJDONSÁGOK: 30

INTERJÚ – PAJNA SÁNDORRAL, az IHM

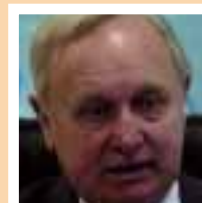
helyettes államtitkárával

„...Szingapúrban két óra alatt lehet egy céget alapítani, Bulgáriában ez két évig tart, míg Magyarországon két hónapig. Ez remekül mutatja a dolgok állását.”

INTERJÚ – DETREKŐI ÁKOSSAL, az NHIT elnökével

„Ha a műszaki ember szemével szeretném megközelíteni a dolgot, azt mondhatnám, hogy létezik egy háromszög, amiben alul van a technológia, az hajtja előre a világot. Fölötte van a gazdasági rész, és legfölül a társadalmi rész, ami a jogalkotásban ölt testet.”

INTERJÚ – PAP LÁSZLÓVAL, a BME Híradástechnikai

Tanszékének tanszékvezető tanárával

„A frekvenciasávokat a világon mindegyütt kiosztják bizonyos célokra, de mivel az elektromágneses hullámok terjedése nem ismeri az országhatárokat, a frekvenciák használata egyeztetéseket igényel az országok között is.”

INTERJÚ – BÁRCZY PÁLLAL, az ME Polimermérnöki

Tanszékének tanszékvezető tanárával

„Öt éves munkával megépítettünk egy különleges berendezést, egy űrkemencét, ami újdonság volt, mert nem mozgott benne semmi, mikrogravitációs körülmények uralkodtak a belsejében.”

IMPRESSZUM

Felelős kiadó: Dr. Balla László igazgató

Lapigazgató: Balla Gergely

Főszerkesztő: Nagy Zsuzsa

Szerkesztőség: 3525 Miskolc, Széchenyi u. 107.

Telefon: (46) 411-877 • Fax: (46) 411-762

E-mail: klick@mail.klick.hu • Internet: www.klick.hu

Hirdetésfelvétel: (20) 455-11-23

Kiadó: ONLINE HUNGARY Kft.

ISSN szám: ISSN 1589-7338

Nyomda: Inform Média Kft.

EZ MÁR AZ ELEKTRONIKUS SZOLGÁLTATÁSOK KORA

Idén mintegy harmincmilliárd forint áll rendelkezésre az informatikai fejlesztések megvalósítására. Ennek kétharmada hazai, tízmilliárd forint pedig uniós forrásból. Ebből a keretből az Informatikai és Hírközlési Minisztérium április elejére 41 programot indít el, ezek elsősorban az elektronikus ügyintézés, az elektronikus önkormányzat megteremtését célozzák. A két-három éven átívelő program célja, hogy az évtized végére a lakosság számára mindenütt elérhetővé váljanak az elektronikus szolgáltatások, hogy a hivatalok a papíralapú ügyintézésről áttérjenek a papír nélküli. Pajna Sándorral, az Informatikai és Hírközlési Minisztérium stratégia és e-szolgáltatások helyettes államtitkárával az elektronikus közigazgatás hazai megvalósításáról beszélgettünk.

Mit jelentenek számunkra a gyakorlatban az elektronikus szolgáltatások és mikorra valósulhatnak meg hazánkban?

Hihetetlen nagy változások időszakát éljük, az elmúlt évtized során az informatika és a kommunikáció egybeépült, s ez nagyban megváltoztatja életünk valamennyi területét. A tér-idő korlát felszámolásával nem kell napokat, órákat, kilométereket utaznunk, hogy ugyanahhoz az információhoz hozzájussunk, s ennek a változásnak érdemben meg kell jelennie a közigazgatásban is. Ez napi huszonnégy órás, heti hét-napos ügyintézés jelent mindenhol a világban. Az eEurope 2005-ös program keretében az unió is készített ajánlást ennek kezelésére. Az ajánlás 2010-et jelölte meg arra, hogy a közigazgatás teljes folyamatában elektronikus szolgáltatások jelenjenek meg és terjedjenek el. Ez természetesen több lépcsőben valósul meg. Az első az átláthatóság, azaz az interneten egységesen jelenjenek meg azok az információk, amelyek eddig több különböző helyen voltak elérhetőek a közigazgatás rendszerében. A következő lépcső, amikor már le is tudjuk tölteni ezeket a dokumentumokat, nyomtatványokat. A harmadik elem, amikor a nyomtatványokat vissza is tudjuk küldeni az illetékes hatóságokhoz. Ennek megvalósításához nagy előrelépést jelent majd az idén novemberben hatályba lépő közigazgatási hatósági eljárási törvény, amely a 47 éves államigazgatási eljárási törvényt váltja fel. A negyedik fázis pedig, amikor a teljes ügyintézés elektronikusan történik, vagyis nemcsak az adatlapok letöltése, visszaküldése, de akár az illetékek megfizetése is megvalósulhat. Ennek kellene megvalósulnia 2010-re. Mód lesz arra is, hogy kikérjük az állampolgárok véleményét egyes közügyekben, a széles eszköztár felsoportozásával akár helyi népszavazásokat is le lehet majd bonyolítani. Egy laboreményért nem kell majd elmennünk az orvoshoz, egy kisteleplérsről nem kell majd beutazni a megyei jogú városba, és még sorolhatnám az előnyöket. Mindez az oktatási szokásaink átalakulását is jelenti majd, amikor a tananyag nemcsak elektronikusan jelenik meg, hanem

valódi e-learningről beszélhetünk, hiszen öszszefonódnak a fellelhető adatbázisok, azokhoz pedig multimédiás alkalmazások is kapcsolódnak. Ezek a változások életünk szinte valamennyi területét érinteni fogják.

Milyen technikai feltételek szükségesek ennek megteremtéséhez?

Természetesen számos erőfeszítést teszünk annak érdekében, hogy az egyenjogúságot megteremtjük, például a kistelepléseken. Az elmúlt időszakban legalább hatszáz településre került szélessávú internet. Az ország olyan részeiről van szó, ahol ennek megvalósítása korábban nem látszott reálisnak. Az eMagyarország pontok több mint felében ingyenesen internetezhet a közönség, további 43 százalék maximált százforintos óradíj ellenében kínálja a szolgáltatást, a fennmaradó néhány helyen óránkénti háromszáz forintos áron lehet internetezni. Természetesen a Közháló Program is nagyon fontos része a törekvéseknek, 7300 intézményt ér el 2006 végéig, s ez nagyon nagy előrelépés.

Ugyanakkor el kell mondani, hogy ez „csak” az egyik feltétele az információs társadalom megvalósulásának, hiszen szükség van arra, hogy a megfelelő tartalom, a tudásanyag is rendelkezésre álljon. Ezek a folyamatok elkezdődtek, többek között az Informatikai és Hírközlési Minisztérium Nemzeti Digitális Adattár projektjének segítségével.

A technikai feltételek mellett nagyon fontos szerepe van az emberi erőforrásnak, a munkatársak képzésének. Ez hogyan jelenik meg?

Nagyon fontos elem a digitális írástudás megteremtése, amely azonban a tanulás, az oktatás szükségét is felveti. Azaz teljesen új hozzáállást igényel az állampolgároktól is, és ezt az élethosszig tartó folyamat elemeként kell tekintenünk. Az oktatással, képzéssel nemcsak a Gazdasági Versenyképesség Operatív Programján (GVOP) belül találkozhatunk, hanem a Humán Erőforrás Operatív Programban (HEFOP) is, de a törekvés megjelenik a pályázati kiírásokban, vagyis mindez azt mutatja, hogy szeretnénk ezeket a programokat valódi szinergiában megvalósítani.

Ha már az operatív programoknál tartunk, az elektronikus közigazgatás témaköre hogyan jelenik meg a második Nemzeti Fejlesztési Tervben, nagyobb hangsúlyt kap, mint az előzőben?

Az előttünk álló költségvetési időszakban 2007 és 2013 között hangsúlyosabb szerepet kap ez a törekvés, mint az első Nemzeti Fejlesztési

Pajna Sándor

az IHM helyettes államtitkára

Született: 1975

Végzettség: 1980

Harkovi Mérnök-Közgazdász Egyetem – Gazdasági információ szervezés szak, mérnök-közgazdász diploma

Pályafutás:

1980–1986

TITÁSZ Rt., rendszerszervező

1986–1991

Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, csoportvezető

1991–2004

Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat – Informatikai Központ, igazgató

2004–

Informatikai és Hírközlési Minisztérium, stratégia és e-szolgáltatások helyettes államtitkár

– Közreműködött az Államigazgatási Eljárási Törvény és a szakmai eljárások modelljére épülő, az eEuropa 2005. harmadik-negyedik szintjén működő közigazgatási Workflow rendszer fejlesztésében.

– 2001-ben elnyerte a Neumann János díjat.

Klick havilap • 2005. március

Tervben (NFT). Az eddigieken túl két további elem is megjelenik, az egyik ilyen az információs társadalom nyaláb, reméljük, önállóan szerepel majd ez a témakör az NFT II-ben. A másik pedig a Regionális Operatív Programok várható megjelenése, mely helyben is érdemi mozgásteret biztosít majd a kisebb közösségeknek a programokban való részvételhez. Természetesen nagyon alapos és az Európai Unió által elfogadott mederben folyik az NFT II. előkészítése.

Mennyire vagyunk fogékonyak az új technológiák iránt? Nemzetközi összehasonlításokból az derül ki: a versenyképességünket jelentősen rontja az, hogy ezen a téren nem vagyunk elég erősek.

Valahol ez a probléma egyik gyökere, hiszen a technikai eszközöket megvásárolhatjuk, de azzal még nem oldottuk meg a problémát. Ha például a világban megjelenik egy új szoftver, akkor egy éven belül már nálunk is kapható annak a magyar nyelvű változata, de az új technikának a mindennapjainkba való betörése, az újdonság elfogadása és alkalmazása akár több évet is várhat magára. Napjainkra a számítástechnikai eszközök és az internet is jóval megfizethetőbbé váltak. Tény azonban, hogy a technológiát jóval kevesebben használják, mint a finnek, angolok vagy németek esetében, ahol teljesen természetes, hogy az előremenekülés legfontosabb eszköze az infokommunikáció.

Éppen egy miskolci rendezvényt követően beszélgetünk, ahol az e-közigazgatás témaköréről volt szó. A szakma képviselői milyen kérdéseket, problémákat vetettek fel?

Egyetértettünk abban: nálunk nagyon él még az a vélekedés, hogy a műszaki termékek drágák. Pedig valójában a nem hatékony munka sokkal drágább. Egy közgazdász professzor asszony egyszer az információs társadalom fejlettségét azzal a hasonlattal definiálta, miszerint Szingapúrban két óra alatt lehet egy céget alapítani, Bulgáriában ez két évig tart, míg Magyarországon két hónapig. Ez remekül mutatja a dolgok állását. A vitafórumon szóba került, hogy vajon az innovatív képesség mennyire jellemző hazánkra. Véleményem szerint kreativitásban páratlan a magyar elme, ám az innovációs készség tekintetében sajnos nem. Említhetném példának az Egyesült Államokat, ahová fél év alatt eljut az új technológia, Japánban ehhez egy év szükséges, míg Nyugat-Európában másfél-két év is eltelik. Magyarországon ehhez sajnos sokkal több idő szükségeltetik. Akadnak olyan technológiák, amelyek a világban már nyolc éve eredményesen működnek, nálunk pedig még mindig nem igazán.

Fotó: Dobrik Rezső

A vitafórum egyik kiemelt kérdése volt, hogyan képzeljük el az e-közigazgatást 2015-2020-ban, melyek azok a változtatások, amelyek leginkább befolyásolják annak kialakulását. Mi foglalkoztatja leginkább az embereket ezzel kapcsolatban?

Igyekeztünk meghatározni a folyamat SWOT analízisét, hogy milyen erősségek-gyengeségek jellemzőek ma és min lehet változtatni. Szó volt a különböző funkciók megjelenéséről, a jogi szabályozásról, a pályázati előkészítésről. Sok esetben persze a technika költségei foglalkoztatják az embereket, de valójában szerintünk

nem ez a fejlődés igazi gátja. A világban egy szervezet vagy vállalat a költségvetésének, illetve a bevételének 1,8–6,6 százalékát költi ilyen jellegű beruházásokra, míg hazánkban az átlagnak a negyedét sem fordítjuk erre a területre, ráadásul a beruházott összeg szerkezete sem megfelelő. Elfogadjuk ugyan az új hardvert, de sem a kommunikációs eszközök, sem a szoftverek költségei nem férnek bele a gondolkodásunkba, nem képviselnek elég komoly értéket számunkra. A világban az összes vállalati költség legalább hatvan százalékát üzemeltetésre, fenntartásra költik. Harminc százaléknyi költség azért keletkezik, mert kimegy alólunk valamilyen szoftver, és csak egy kicsi rész jut direkt fejlesztésre, ráadásul ebből is az úgynevezett „vasfejlesztés”, vagyis a hardverberuházás az, ami általánosan fejlesztésként elfogadott. Száz évvel ezelőtt egy átlagos termék, egy szék, egy pohár, egy kabát esetében a költségek felét az anyagköltség tette ki, negyven százalékot az energia, az élőmunka és csak tíz százalékot az egyéb költség. Ma éppen ez az egyéb teszi ki a hatvan százalékot. Ez elég nehezen elfogadható.

Említette, hogy az Európai Unió 2010-re tűzte ki célul az elektronikus közigazgatás széles körű elterjesztését. Ön Magyarországnak hány évet adna? Mikorra valósulhat ez meg nálunk?

Az NFT által leívható pénzeknek köszönhetően 2010 környékén, illetve az azt követő néhány évben meg kell valósulnia. Ha ez nem így történik, hazánk behozhatatlan hátrányba kerül. Egy felmérés szerint az elkövetkező negyedszázadban a világ tizenöt legfejlettebb országából kilenc vissza fog esni a rangsorban, pontosan emiatt. Magyarországot fel kell zárkóztatnunk, további el- és lemaradást nem engedhetünk meg.

Fotó: Dobrik Rezső

Pajna Sándor, az IHM helyettes államtitkára beszélget Nagy Zsuzsa főszerkesztővel

MÁSFÉL ÉVES A DIGITÁLIS KÖZÉPISKOLA

Fotó: Német Levente

Dr. Csepeli György, az IHM politikai államtitkára (balra) és dr. Balla László, az INNOCENTER Kht. vezérigazgatója

Harmadik félévét zárta a Digitális Középiskola. A képzés 2003 őszén indult a miskolci Földes Ferenc Gimnázium levelező tagozatán, a Miskolci Egyetem és az INNOCENTER Kht. együttműködésével, az Informatikai és Hírközlési Minisztérium (IHM) támogatásával. Két tagozaton folyik az oktatás, a Roma Tagozaton és a Büntetés-végrehajtási Tagozaton. A négy gimnáziumi év nagy része távoktatásos, online tananyagok és az internet segítségével zajlik, a tanulás feltételeit a Kistérségi Oktatási Központok biztosítják. A képzésben olyan hátrányos helyzetű tanulók szerezhetnek érettségit, akiknek erre hagyományos iskolai keretek között nem volt lehetőségük. Köszöntőjében Csepeli György, az IHM politikai államtitkára elmondta, a képzés olyan sikeres, hogy az első négy évet követően más régiókban is elindítanák, erre a második Nemzeti Fejlesztési Terv forrást is biztosít majd, emellett a Digitális Általános Iskola elindítását is tervezik. A félév értékelését követően Balla László, az INNOCENTER Kht. vezérigazgatója kihirdette a tanulmányi verseny eredményét: a 9. évfolyamon hatan, míg a tizedik évfolyamon hárman részesültek pénzdíjnyújtásban.

➔ www.digitaliskozepiskola.hu

A GVOP IDEI PÁLYÁZATI FELHÍVÁSAI

Kóka János gazdasági és közlekedési miniszter 2005. február 15-én, sajtótájékoztatója keretében bejelentette a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program (GVOP) idei pályázatait. A tárcá mintegy 45,5 milliárd forintos keretösszeggel, 16 pályázatot hirdetett meg 2005-re. A GVOP

célja a megindult gazdasági növekedés erősítése és a versenyképesség növelése, így kiemelten támogatja a kis- és közepes vállalatok beruházásait, az innovációs folyamatokat, az információs társadalom fejlesztését. Ennek megfelelően pályázni lehet például technológiai korszerűsítés, üzleti partnerek közötti e-kapcsolat-fejlesztés, tudás-intenzív mikrovállalkozások, spin-off vállalkozások innovációs feladatainak támogatása vagy szélessávú internet-infrastruktúra kiépítése témakörökben. A GVOP 2004-2006 közötti költségvetése összesen mintegy 154 milliárd forint, ennek közel egyharmadát fordítják az ideai pályázatokra. A pályázatok befogadása 2005. március 1-jén kezdődött, többségük beadási határideje az év utolsó napja. A pályázati felhívásokat a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium honlapján találják.

➔ www.gkm.hu

ONLINE JÁTÉKOK A SZERENCSEJÁTÉK RT.-NÉL

Hamarosan újabb játékokkal bővül a Szerencsejáték Rt. palettája. Ezúttal azonban az interneten játszhatjuk majd ezeket, hiszen online játékokról van szó, papírra nem is nyomtatják őket. Jelenleg a tesztelésük folyik, de az biztos, hogy a www.webdorado.hu internetes címen lesznek elérhetők, a tervek szerint még tavasszal. Lesz e-Luxor, e-Keno, valamint Black Jack és ötkockás póker is. A cég szövegében elmondta, hosszú távú befektetésnek szánják az új játékokat, hiszen az internetezők száma is folyamatosan bővül, de nem számítanak arra, hogy árbevételüknek a jelenleginél jóval nagyobb részét adná az internetes fogadás. Elmondása szerint a szerencsejáték – legalábbis annak hagyományos formái, mint a totó vagy a lottó – egyfajta szertartás az emberek számára, szívesen töltögetik kézzel a szelvényeket.

➔ www.webdorado.hu

INTERNETEZZÜNK BIZTONSÁGOSAN

Idén harminc ország részvételével rendezték meg a Safer Internet Day-t, azaz a barátságos internet napját, február 8-án. A tartalomszolgáltatók, a tanárok és a politikusok egyetértettek abban, hogy csupán a tiltás nem vezet eredményre. Véleményük szerint megfelelő neveléssel, tájékoztatással kell gyermekeinket segíteni, hogy biztonságosan használhassák az internetet és elkerülhessék a számukra veszélyes oldalakat. A Magyar Tartalomipari Szövetség létrehozott egy forródrótot is (487-60-50), ezen

a számon gyermekek számára ártalmasnak tartott on-line tartalmakról lehet bejelentést tenni. Az ilyen tartalmakat megvizsgálják és szükség esetén a rendőrségnek továbbítják az ügyet. A múlt havi számban említett Barátságos Internet Fórum tagjai pedig megalkották a „Barátságos Honlap” minősítést, ezt idáig negyven hazai weboldal kapta meg.

➔ www.baratsagosinternet.hu

13 EU-TAG A SPAMEK ELLEN

Az Európai Unió régóta küzd a spamek ellen, most tizenhárom tagország – megelégedve az egy helyben toporgást – fellépett a kéretlen levelek megfékezése érdekében. Érdekes, hogy a többi tagállam – szám szerint tizenkettő – nem csatlakozott a kezdeményezéshez, köztük hazánk sem. A tizenhárom ország sorrendben: Ausztria, Belgium, Ciprus, Csehország, Dánia, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Litvánia, Málta, Olaszország és Spanyolország. Ők egy olyan törvényjavaslatot nyújtanak be az Európa Tanácsnak, mely összehangolja majd az egyes országok spamellenes hatóságainak munkáját. Ez az együttműködés azért fontos, mert ha a kéretlen levél egy másik országból érkezik, az adott állam hatósága jelenleg nem sokat tud tenni, ezután viszont eredményesebben léphetnek majd fel.

JÖNNEK A SPIMEK

Lassan megszokjuk, hogy spamek borzolják az idegeinket nap, és most jönnek a spimek is. Az új ellenség annyiban más, mint nagytestvére, hogy bár kéretlen és reklámtartalmú, nem e-mailen, hanem egy azonnali üzenetküldő programon keresztül érkezik. Szakemberek már számítottak a spimek megjelenésére, az azonnali üzenetküldők ugyanis – ahogyan a nevükből kiderül – rögtön, kattintgatás nélkül a címzett előtt jelenítik meg a beérkezett üzenetet. Egy mindössze tizennyolc éves amerikai fiú lett a

Klick havilap • 2005. március

spimek megjelenésének első hírnöke, egy darabig azonban biztosan nem hódol kedvenc időtöltésének, hiszen letartóztatták. A rendőrség szerint ez nem egyedi eset, az internetközösség számíthat rá, hogy újabb ellenséggel áll szemben, MSN Messenger-, ICQ-használók jobb, ha felkészülnek erre.

MENNYI JUT K+F-RE AZ UNIÓBAN?

Ahhoz, hogy az évtized végére az Európai Unió lehessen a világ legdinamikusabban fejlődő gazdasága, a kutatás-fejlesztésre fordított összegnek el kell érnie a GDP három százalékát, s emellett a vállalkozói szféra szerepvállalásának is növekednie kell, az állami ráfordítások terhére. Az unió jelenleg húszmilliárd euróból gazdálkodik, ami a kutatás-fejlesztést illeti, de a következő – hét éves – pénzügyi tervezési időszakban ennek dupláját biztosítaná a közösség ezen a területen. A magyar kutatók eddig is eredményesen pályáztak, az unió 5. K+F keretprogramjában közel 70 millió eurót nyertek el, ez a hozzávetőleg 60 milliós befizetésnél lényegesen több, tehát pozitív a szaldó. A 6. keretprogramban, 2003 és 2006 között 20 milliárd euró áll a tagországok rendelkezésére k+f projektekre, ez az összeg, ami várhatóan a duplájára emelkedik 2007 és 2013 között.

INFORMATIKAI ESZKÖZÖK LÁTÁSSÉRÜLTEKNEK

Közös sajtótájékoztatójukon Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter és Göncz Kinga ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter kihirdették az IHM látásérülteket támogató pályázatának eredményét. 414 látásérült nyert informatikai eszközöket: számítógépet, szkennert, képernyőolvasó, képernyőnagyító és szövegdigitalizáló szoftvereket. Az eszközök értéke – melyeket április végéig kiszállítanak a nyerteseknek – összesen több, mint 131 millió forint.

www.ihm.hu

SZÁMÍTÓGÉP-IDŐ A TŐZSDÉN

Új szelek fújnak a számítástechnikában. Az USA első teljesen elektronikusan működő tőzsdéjének üzemeltetői bejelentették, hogy megnyitják a processzoridő-tőzsdét. Szakértők azt mondják, egyre nagyobb a kereslet a számítógépek kihasználatlan ideje iránt, így indokolt a lépés. A vállalatok ezentúl könnyedén kereskedhetnek a processzoridővel, bárhol vannak is a világon.

A tőzsdei cég a Sun Grid számítóhálózat és az Archipelago elektronikus ügyletközvetítő technológiája alapján hozta létre az elektronikus tőzsdei környezetet.

VITAFÓRUM AZ E-KÖZIGAZGATÁSRÓL

Fotó: Német Levente

A képen balról jobbra: Pajna Sándor helyettes államtitkár (IHM), Wagner András moderátor és Balla László igazgató (ME Számítóközpont)

A Nemzeti Fejlesztési Hivatal létrehozta a Magyarország Jövőképe projektet, hogy a széles körű szakmai és társadalmi viták során kiderüljön, hogyan képzeljük el az elektronikus közigazgatást 10 év múlva. A rendezvénysorozat harmadik állomása Miskolc volt, a vendéglátó intézmény nevében Balla László, a Miskolci Egyetem Számítóközpontjának igazgatója köszöntötte a megjelenteket. A pódium résztvevői arról vitatkoztak, hogy milyen e-szolgáltatásokkal lehet kiváltani a hagyományos közigazgatás eszközeit, s hogy mikorra válhat ez napi gyakorlattá. Pajna Sándor, az IHM helyettes államtitkára szerint ennek a folyamatnak három lépcsője van, az első az átláthatóság, hogy az interneten egységesen jelenjenek meg azok az információk, amelyek eddig több különböző helyen voltak elérhetők a közigazgatás rendszerében, a második lépcső, amikor már le tudjuk tölteni ezeket a dokumentumokat, a harmadik pedig, amikor a nyomtatványokat vissza is tudjuk küldeni a hatóságokhoz. Ennek megvalósításához nagy előrelépést jelent majd az idén novemberben hatályba lépő közigazgatási hatósági eljárási törvény, így talán tíz éven belül elérjük a kitűzött célt.

KÖSZÖNET-DEMONSTRÁCIÓ

Február közepén civil szervezetek vonultak a lengyel nagykövetség elé, hogy köszönetet mondjanak mindazoknak, akik segítettek a szoftverszabadalmak bevezetése elleni küz-

delemben. Mint ismeretes, a lengyel kormány eddig kétszer akadályozta meg, hogy a szoftverszabadalmi direktívát az EU Halászati Tanácsa formálisan elfogadja, így az Európai Parlament jogi bizottsága – elsősorban a lengyel képviselők kezdeményezésére – újraindítja a direktíva tárgyalási folyamatát. Európa-szerte egyébként számos ország tiltakozott a szoftverszabadalom ellen, mert a direktíva-tervezet szövege nem egyértelmű, és sokak szerint egy ilyen rendelkezés ellehetetlenítené a kisebb szoftverfejlesztő cégeket, amelyeknek nincs elegendő pénzüg, hogy szabadalmukat bejegyeztessék, illetve egy fejlesztés során több tízezer már bejegyzett szabadalomra kellene figyelemmel lenniük.

GYENGÉLKEDIK AZ E-KERESKEDELEM HAZÁNKBAN

Kész csoda, hogy az elektronikus kereskedelem mint jelenség még nem tűnt el nyomtalanul az országból. A jogi háttér cseppet sem kedvez az internetes vásárlásnak, de még az egyes hatóságok is úgy foglalnak állást, hogy az ember jobbnak látja, ha a biztonság kedvéért nem is próbálkozik a neten. Sokan úgy vélik, azért nincs szükség internetes üzletekre, mert ha ott vásárolunk, azzal ellehetetlenítjük a kicsi boltokat. Az egyik legnagyobb internetes áruház máris kivonult a piacról, pedig, ha stabilan működő webáruházak vetnék meg a lábukat az országban, annak mi, fogyasztók örülhetnénk a legjobban. Egyes vélekedésekkel ellentétben ezek a boltok nem arra születnek, hogy minket megkopasszanak, a gyakran előforduló kedvezményes ár nem csalás, inkább azért áll elő, mert a hagyományos kereskedelemmel ellentétben, nincs bolt, amit fűteni, világítani kellene, és eladók, biztonsági őrök sincsenek, akiknek bért kellene fizetni.

SOKAN VANNAK, AKIK NEM TUDJÁK, MI AZ INTERNET

Ha a felnőttek internetezési szokásait vizsgáljuk, kiderül, hogy többségük még nincs harmincéves. A fiatalok – ha nem dolgoznak – zenét, szoftvereket, képeket töltenek le, az idősebbek inkább a bankkal való kapcsolattartásra használják az internetet, tőzsdéznek és információt gyűjtenek a vásárlások előtt. Általában azonban a világháló böngészése olyan tevékenység, mely a kor előrehaladtával egyre kevésbé jellemző, a hatvanévesnél idősebb lakosság alig öt százaléka mondja, hogy hetente több alkalommal is internetezik. Emellett szinte mindenkinek van már mobiltelefonja, kortól függetlenül, bár az is igaz, hazánkban híresen drága mulatság mobilon csevegni. Persze ezek csak számok, nem szabad csupán egyet kiragadva elemezni az információs társadalom fejlettségét. A Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács olyan kutatásokat, felméréseket is készít, melyek az adatok mellett a technikai fejlődés társadalomra gyakorolt hatását is elemzik. A tanács elnökével, Detrekői Ákossal beszélgettünk.

Milyen feladatokat lát el a tanács, honnan jönnek a tagok?

Az NHIT a kormány véleményező és tanácsadó testülete, létrehozásáról már az 1993-as frekvenciatorvényben szó esett, s meg is alakult 1996-ban. A létrejöttének körülményeit alapvetően a frekvenciagazdálkodással kapcsolatos feladatok határozták meg, majd ez fokozatosan tolódott el az informatika irányába. Valószínűleg a digitális tévé és egyéb újításoknak köszönhetően média-vonatkozásai is lesznek, a feladatok bizonyára kibővülnek. Akik korábban a tanácsban dolgoztak, úgy jellemezték a működését, hogy az első négy év még kifejezetten a frekvenciák elosztásáról szólt, melyik tévé és rádió hol kap helyet. A második négy év már a mobiltelefonos elterjedésének időszaka volt, mostanság pedig az információs társadalommal kapcsolatos kérdések, teendők töltik ki a tanács mindennapjait. Úgy jövünk létre, hogy három tagot a kormány, hármat az ORTT, az Akadémia, az MTESZ, plusz az informatikai vállalkozók, távközlési vállalkozók, testületek delegálnak, tehát nagyon sok terület képviselteti magát, ennek ellenére a tanácsot „nem szakmai” körökben egyáltalán nem ismerik, sőt szakmai körökben is kicsi az ismertsége. Beszéltem olyan informatikai nagyvállalkozókkal, akik nem tudták, hogy létezőnk, úgyhogy az egyik feladatunk az lesz, hogy a tanács elfogadottságát, ismertségét növeljük.

Milyen jellegű tanulmányokat készítenek?

Eddig az volt a jellemző, hogy nagy nemzetközi adatbázisokból vontak le következtetéseket például az internet vagy a mobiltelefonok elterjedésére vonatkozóan. Ezen azonban most változtatunk egy keveset, és megpróbálunk olyan tanulmányokat készíteni, amelyek nem csak számokat tartalmaznak. Ezek közül az elsőt éppen nemrég hagytuk jóvá, ez az információs

ciós társadalom 2007-2013 közötti szakaszának jellemzőit, kutatási tervét tartalmazza.

Az előbb említette a következő költségvetési időszakra vonatkozó projekt-tervet, az információs társadalom témakörében. Hallhatnánk erről bővebben?

Nevezhetnénk akár kutatási tervnek is. Ha a műszaki ember szemével szeretném megközelíteni a dolgot, azt mondhatnám, hogy létezik egy háromszög, amiben alul van a technológia, az hajtja előre a világot. Fölötte van a gazdasági rész, és legfölül a társadalmi rész, ami a jogalkotásban ölt testet. Ezt a háromszöget próbáljuk/próbáltuk meg leképezni. Egyelőre azért nem szeretnék túl sokat erről mondani, mert a kutatás lényegét előre nem tudom összegezni. Az biztos, hogy ilyen eddig még nem készült a tanácsnál.

Milyen költségvetésből gazdálkodik a tanács?

A költségvetésünk nagyjából 280 millió forint.

Az új elnökség egyben szemléletváltást is jelent?

Igen, mindenképp változik a tanács szemléletmódja, sőt a struktúrája is. Korábban a szervezet kifejezetten műszaki emberekből állt, most viszont társadalomtudósok is helyet kaptak közöttünk, mert véleményünk szerint a modern technikának a társadalomra gyakorolt hatását, szociológiai vonatkozásait is vizsgálni kell. A társadalomtudósok és a műszakiak közötti véleménykülönbség az imént említett tanulmány kidolgozásakor egész szép vitát eredményezett. A lényeg az, hogy mind a két terület képviselteti magát a munka során. Az egyik kollégánk Dessewffy Tibor, aki a kormányt képviseli az NHIT-ben, írt egy könyvet is ilyen témában. Véleményem szerint nem szabad, illetve nem is lehet elkülöníteni egymástól a technikát és annak a társadalomra gyakorolt hatását. Sőt, továbbmegyek, szerintem a technológia dolgai könnyebben rendeződnek, mert azt a piac a maga törvényszerűségei alapján elintézi. Bizonyos esetekben a társadalmi fogadtatás és elfogadás jóval bonyolultabb. Egyébként nagyon érdekes szemléletváltáson ment keresztül az információs társadalommal foglalkozó csapat. A tanácsnak nagy mázlija van, hogy több tudományág képviselteti magát

Detrekői Ákos

az NHIT elnöke

Született: 1939., Budapest

Végzettség:

1963

Műegyetem (mai nevén Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) – okleveles mérnök

1971

a műszaki tudomány kandidátusa

1978

a műszaki tudomány doktora

Pályafutás:

1963–1978

egyetemi tanársegéd, adjunktus, majd docens a Műegyetem Felsőgeodézia tanszékén

1978–1980

tanszékvezető egyetemi docens a Fotogrammetria tanszéken

1980–

tanszékvezető egyetemi tanár a Fotogrammetria tanszéken

1986–1990

az Építőmérnöki Kar dékánja

1997–2004

a BME rektora

2004–

a BME egyetemi tanára

2004–

a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács elnöke

Klick havilap • 2005. március

Fotó: Dobrik Rezső

a munka során, ha nagyképű akarnék lenni, azt is mondhatnám, hogy az országban ez az egyik olyan hely, ahol a dolgok minden vetületét a legjobb szakemberek szemlélik.

A jogalkotásban is nagy előrelépés történt az elmúlt egy-két évben, megszületett például az elektronikus hírközlésről szóló törvény, a távközlési piac liberalizációjának köszönhetően erősödik a verseny...

Örvendetes, hogy például a viszonylag fiatal Hírközlési Hatóság nagyszerűen és nagyon gyorsan hajtotta végre a harmadik generációs rendszer kiépítésére vonatkozó tendert. A piac is nyílik valóban, de szerintem a piacnyitás mellett legalább olyan fontos szerepe van annak, hogy egyre több eszköz létezik egymás mellett párhuzamosan. Ha például Budapestről Szentesre egy lakásba el akarok juttatni egy tévéműsort, akkor az mehet normál földi adás formájában, műholdon, kábeltévén, interneten, és a digitális tévé is itt van a küszöbön. A verseny tehát nemcsak azért bővül, mert több a szolgáltató, hanem azért is, mert a különböző szolgáltatásfajták között is különbség van, illetve lesz. Ez a verseny folyik, és az biztos, hogy egyre inkább előtérbe kerülnek a drótnélküli megoldások.

Egyre többen vannak, akik azt vallják, hogy azért nem interneteznek, mert nem érdekli őket a világháló...

Én arra számítok, hogy ez a vélekedés lassan viszsa fog szorulni. Ma már direkt nagymamáknak is szerveznek internettanfolyamot, alsó iskolában is tanítják a gyerekeket számítástechniká-

ra... Én nagyobb társadalmi problémának érzem azt, hogy nagyon sokan vannak még mindig, akik nem is tudják, hogy mi az internet.

Nálunk híresen drága a mobiltelefonálás, a tanács akár negatív kritikát is megfogalmazhat a mobilszolgáltatókkal szemben, nem okoz ez konfliktust?

Eddig még nem okozott, hiszen csak néhány hónapja vagyok elnök, de a korábbi munkahelyem következtében jól ismerem a mobilszolgáltatókat és tudom azt is, hogy mi itt Magyarországon nagyon sokat fizetünk. Az internet is drága, ugyanaz a teljesítmény például Finnországban jóval kevesebbe kerül. Sőt, ha már itt tartunk, azt is kérdezhetném, kinek mit jelent a szélessáv. Magyarországon a szélessáv határa kisebb, mint Finnországban, tehát ha így vesszük a dolgot, a mi internetünk valóban jóval drágább.

Sokszor kiemelik, hogy az unióhoz tavaly csatlakozott országok között hazánk rossz helyen áll, bizonyos területeken – mint az IT – nem ártana erősíteniük, mert lassan sereghajtók leszünk.

Én nem is a technológiát emelném ki, hanem például a szabályrendszer, azon nem ártana módosítani, azt már azután követné a technika. Mondok egy példát: az e-kereskedelem egyik akadályozója, hogy az illető cégnek kell, hogy legyen telephelye, mert egy nyolcvanas években kiadott rendelet ezt megköveteli.

Itt van például a digitális aláírás, tanúsított cégek már vannak, a technika adott, mikorra terjedhet el Ön szerint?

Úgy tudom, hogy az e-aláírás ennek az évnek a nagy projektje lesz, nekem van már egyébként ilyen lehetőségem és szerintem nincs ebben semmi ördögösség. Éppen olyan ez, mint a mobiltelefon, hozzá kell szokni. Persze félünk tőle, mert új, ráadásul naponta hallani mindenféle átverésekről, de rövidesen mindennapos dolog lesz ez is. Ráadásul a jót nem is olyan nehéz megszokni. Ültem például egyik nap a parlament informatikai bizottságában, és az egyik képviselő felállt, hogy elmondja, milyen kellemes tapasztalatokat szerzett. Elment a Lurdy-házba, ahol az ingatlan-nyilvántartónak van egy kihelyezett irodája, és öt perc alatt megkapta valamelyik nem budapesti ingatlanjának az adatát.

Magánemberként mennyire fertőzte meg a modern technika?

Teljesen internet-függő vagyok, és nagyon hamar rászoktam az e-mailezésre. 1995-ben Németországban voltam, s onnan e-mailen vezettem a tanszékemet, egészen jól ment. Egyébként a BME-n az építőmérnöki karon tanítok, fotogrammetriával és térinformatikával foglalkozom, légifényképek, számítógépes elemzés, ilyesmi.

Mesélne a tanszéki munkájáról?

Sokat foglalkozunk intelligens közlekedési rendszerekkel, de más érdekes dolgok is folynak a tanszéken. Amikor megjelentek Magyarországon a mobilszolgáltatók, ők már papírtérképen nem tudtak tervezni, így létre kellett hoznunk az ország digitális magassági modelljét, és ennek a technológiáját mi dolgoztuk ki. Képzeld el, hogy itt van a mi kis országunk, ráillesztünk egy kockás papírt, ahol a kockák éle mondjuk 10 méter, s ahogy a háló, „ráhúzzuk” a domborzatra, minden sarokpontban tudjuk, hogy milyen magas a föld felszíne. Így meglátjuk, hogyan terjed a hullám, hová kell adótoronyt építeni, és így tovább. A domborzatot remekül lehet így modellezni, az épületek persze más tészta, ahhoz egy másik modell kell, úgy hívják, hogy fedettségi modell, olyat is készítettünk már a tanszéken.

De mesélek egy érdekes történetet is! Néhány éve egy amerikai professzor járt a tanszéken, ő mesélte, hogy Arizonában, ahol nagy a szárazság, a vízjog alapján a víz valakinek a tulajdonában van. Egyszer egy gazda rájött, hogy lopják a vizet. Az úrfelvételeken kimutatható volt, hogy mely részek nedvesek és mely részek szárazak, ezt összevetették az ingatlan-nyilvántartással és kiszűrték, melyek azok a telkek, ahol a tulajnak nincs vízjoga, mégis zöld a telke. Ezek alapján valószínűsíthető lehetett, hogy ki lopott. Néhány ilyen vizsgálat után annyi büntetést szabtak ki, amiből bőven fedezték a műholdas projekt költségeit.

A HARMADIK GENERÁCIÓS TECHNOLÓGIÁN INNEN ÉS TÚL

A kilencvenes évek elején elkezdődött gyors fejlődésnek voltak előzményei a világon és hazánkban is, mert a rádiótelefonok speciális alkalmazásai, például a mentőknél, katonaságnál már jóval korábban megjelentek, de a mobil rádiókommunikációs szolgáltatások a kilencvenes évek elején váltak tömegessé. Megjelentek az úgynevezett első generációs mobilrendszerek, amelyek – szakszavakkal élve – analóg modulációs rendszereket használtak – kezdte a történetet Pap László, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Híradástechnikai Tanszékének tanszékvezetője. Interjúnkban a mobilkommunikáció fejlődéséről és a jövőben létrehozandó mobil kutatás-fejlesztési központról kérdeztük őt.

Időzzünk el egy kicsit az első generációs telefonoknál. Mit jelent itt a generáció szó?

A generáció technikai hátteret takar, szakszavakkal élve ebben az időben analóg modulációs rendszereket használtak. Ez annyit jelent, hogy ezek a telefonok a beszéd-, illetve hangjeleket alakhűen továbbították, ennek következtében alapvetően nem voltak még alkalmasak a digitális adatátvitelre. Az elsőgenerációs rendszert hazánkban Westel 450-nek hívták. Az elsőgenerációs szolgáltatás először az észak-európai országokban, Svédországban, Norvégiában indult el, de később más műszaki megoldásokat használva elterjedt az USA-ban és Japánban is. Nagy hibája volt, hogy az egyes hálózatok egymással nem voltak kompatibilisek, Amerikában például még az egyes államokban is különböző rendszereket használtak. Európában ennél jobb volt a helyzet, de a ma ismert általános nemzetközi barangolás akkor még szóba se jöhetett. Ennek ellenére persze jó kis rendszer volt, hamar népszerű lett, de eljött az ideje, hogy továbbfejlesszék.

Innen pedig csak egy ugrás a második generáció?

Szavakban ez mindössze egy ugrás, a technológiában azonban forradalmi változás. A második generációs rendszerek ugyanis a korábbi analóg moduláció helyett digitális átvitelt alkalmaznak. Ez azt jelenti, hogy a második generációs rendszerek nem alakhűen viszik át a beszédet, hanem bizonyos időközönként mintát vesznek belőle, és a mintát – ahogyan ezt mi mondjuk – számokká alakítják át, majd ezeket a számokat, általában 1-re és 0-ra kódolva, tehát bináris számrendszerben továbbítják a rádiócsatornán. A digitális rendszer már sokféle manipulációt tesz lehetővé, például tömöríteni tudjuk a jeleket, és egyéb szolgáltatásokat is igénybe vehetünk, mert a digitális rendszerrel már sokkal szélesebb szolgáltatás-spektrumot lehetett kínálni. A kilencvenes évek elejére kialakult Európában az úgynevezett GSM rendszer, amely egy speciális modulációs technikát alkalmaz, és emellett teljesen új rendszertechnikai megoldást jelent. Ebben Európa megelőzte a világot, mert az európai országok összefogtak,

közös kutatás-fejlesztési projekteket indítottak el, s ez az együttműködés lehetővé tette, hogy minden európai országban ez a rendszer terjedjen el. Mivel széles körben használták, egyre olcsóbban lehetett előállítani az eszközöket. Picit késve – Európa sikereit látva – más országokban is megjelentek a második generációs rendszerek, melyek egyre több speciális és meglepően sikeres szolgáltatást tudtak produkálni. Ki gondolta volna, hogy az SMS például ilyen átütő sikert ér majd el? Mára a felhasználók száma olyan magas lett, hogy azt sokáig növelni már nem nagyon lehet, éppen ezért a fejlődés egyedüli lehetősége a szolgáltatások bővítése, így jöttek képbe az újabb igények, a képküldés, az internetezés, ehhez elsősorban az adatátviteli sebességet, vagy ahogy mondani szokták, a sávzélességet kellett növelni. Mindezt persze a GSM rendszeren belül, hogy ne kelljen egy újat kiépíteni. Ez még mindig a második generáció, vagy inkább a két és feledik, ami a GSM evolúciója nevet viseli, és amely bővített szolgáltatások bevezetésére alkalmas.

Lassan eljutunk a harmadik generációs rendszereikig.

Nos, a harmadik generáció, ahogyan a rövidítéseket sokat halljuk: az UMTS rendszer. Ennek a története nagyon érdekes, mert megint egy alapvetően új technológiai megoldásról van szó, ezt kódosztásos többszörös hozzáférésnek nevezik. Tudom, hogy szörnyen hangzik, meg is magyarázom. A hagyományos rendszerek – az első és második generáció – is szembesültek azzal a problémával, hogy egyidejűleg többen telefonálhatnak és meg kell oldani azt, hogy az egyes felhasználókat egymás mellé kellett rendezni úgy, hogy rádiósan ne zavarják egymást. Tehát a felhasználókat meg kell különböztetni, és el kell választani egymástól. A rádiós zavarást egy sokak által jól ismert példával lehet a legjobban illusztrálni. Az idősebbek még biztosan emlékeznek a Szabad Európa Rádióra. Abban az időben a Szabad Európa Rádió nem kívánatos adásainak a hallgatását úgy tették lehetetlenné, hogy Magyarországon létrehoztak egy rádióadót, amely ugyanabban a frekvenciasávban zavaró jeleket állított elő, és amikor a Szabad Európa elkezdte az adását, akkor a zavaró adást bekapcsolták, ami azt eredményezte, hogy az adás szövegét nem lehetett érteni. Na egy mobil rádiótelefon-rendszerben az ilyen ütközéseket kellett és kell elkerülni. Ez az elsőgenerációs rendszereknél úgy működött, hogy mindenki más frekvenciát kapott, ahogyan két különböző műsorszóró rádióadó is más-más frekvenciát kap, hogy ne zavarják egymást. Ezt hívják frekvenciaosztásos rendszernek. A második generáció már az időosztást használja, ez azt jelenti, hogy van egy időkeret, amit időrésekre osztunk, és az egyes felhasználók

Pap László

a BMÉ Híradástechnikai Tanszékének tanszékvezető tanára

Született: 1943., Diósgyőr

Végzettség:
1967

a Budapesti Műszaki Egyetem
Villamosmérnöki Karán diplomázik

Pályafutás:

1967–

a BME Vezetéknélküli Híradástechnikai Tanszékén, majd jogutódjaiban, a Híradástechnikai Elektronikai Intézetben, illetve a Híradástechnikai Tanszéken dolgozik, jelenleg az utóbbi tanszékvezető egyetemi tanára

1980

kandidátusi cím megszerzése

1992

a doktori cím megszerzése

1994–2001

a BME Villamosmérnöki és Informatikai Karának dékánja

2002–2004

a BME stratégiai rektorhelyettese

– A Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület (HTE) tagja.

– Több sikeres találmány megalkotója.

Klick havilap • 2005. március

ezeket az időréseket használják az információ átvitelére. Ebben a rendszerben a jelek azért nem tudnak összekeveredni, mert az időrések nem fedik át egymást, azaz egyszerre csak egy felhasználó jele van a csatornában. Eztán jött ez a harmadik generáció és a kódsztás. Ez azt jelenti, hogy minden felhasználónak van egy kódja, azaz egy adott, 1-esekből és 0-ásokból álló sorozata, ami olyan, mint egy aláírás. Ezt a sorozatot használják fel arra, hogy az üzenetet átvigyék. Ha két felhasználó ugyanabban a frekvenciasávban és ugyanabban az időpillanatban küldi az adását, akkor a jelek, azaz a kódsorozataik egyszerűen összeadódnak, de ha a kódokat ügyesen választjuk meg, akkor az üzeneteket el lehet választani egymástól. A módszer sok szempontból előnyösebb, mint a korábban említettek, és a harmadik generációs rendszer egyik különlegessége, hogy ezt a feladatot technológiailag meg tudja oldani. Az előnyök között talán a legfontosabb az, hogy az UMTS rendszerben egy felhasználó többféle információt tud továbbítani egyidejűleg. A felhasználó azt fogja tapasztalni, hogy egyszerre internetezhet, telefonálhat, és ráadásul gyorsabban, mint eddig. Persze sok olyan szolgáltatást találhatnak majd ki a jövőben, amikre ma még nem is gondolunk.

Ehhez persze szükség van a frekvenciák kiosztására, a 3G-s tenderre, amelyet a Nemzeti Hírközlési Hatóság írt ki.

Az Európai Unióban megállapodás született, hogy a harmadik generációs rendszert bevezetik. A kétezres évek elején ez nálunk is szóba jött, de egy szűkebb grémium azt javasolta, hogy egyelőre nem érdemes bevezetni, mert a GSM rendszernek még vannak tartalékai. Akkor Európában ezzel kapcsolatban volt is egy komoly problémásorozat, mert a GSM rendszer hatalmas sikeréből arra következettek, hogy ez az UMTS rendszer is hasonló gazdasági növekedést eredményezhet. Éppen ezért a koncessziókat, azaz a szolgáltatást lehetővé tévő jogokat hihetetlen pénzekért adták el, de egy idő után kiderült, hogy ez a befektetés csak igen lassan térülhet meg, mert a GSM rendszer már lekötötte a fizetőképes keresletet. Egyszerűen akkor még nem volt elég intenzív az új szolgáltatások iránti igény, illetve még nem alakultak ki új, vonzó szolgáltatások, így volt is olyan szolgáltató, amelyik visszaadta a koncessziós jogot. Ez az oka annak, hogy hazánkban évekkal később, tavaly indult el ez a folyamat, s a tender a múlt év végén sikeresen lezárult.

Mit jelent a szolgáltatók által „elnyert” ún. A blokk, B blokk?

Az egyes blokkok egy-egy frekvenciasávot jelentenek, a blokk elnyerése pedig az adott frekvenciasáv használatára ad felhatalmazást. A frekvenciasávokat a világon mindenütt kiosztják bizonyos célokra, de mivel az elektromágneses

Fotó: Dobrik Rezső

hullámok terjedése nem ismeri az országhatárokat, a frekvenciák használata egyeztetéseket igényel az országok között is. Amikor hazánkban elhatározták, hogy elindítják az UMTS rendszert, át kellett venni az egységes európai frekvenciasáv-rendszert, hogy, ha pl. elmegyünk Németországba, ott is igénybe tudjuk venni a szolgáltatásokat. A frekvenciasávok használati jogának átadása, tehát a hazai tender kiírása előtt gondoskodni kellett a sávok felszabadításáról is. Ugyanis lehet, hogy a sávokat már használta valaki, ami azt jelenti, hogy az ezekben a sávokban működő rádiós rendszerek és szolgáltatások működését meg kellett szüntetni. Érdemes hangsúlyozni, hogy a frekvencia véges természeti erőforrás, hiszen frekvenciát nem lehet csak úgy „csinálni”. A frekvenciasáv felszabadítása sokba kerül, mert aki azt korábban használta, annak egy másik kommunikációs rendszert kell kiépítenie, nem beszélve arról, ha például katonai radarok működtek ott korábban, azok lecsérése különösen sokba kerül. A tender során a hatóság megszabta az egyes ún. blokkok árát, ezt fizették meg a hazai szolgáltatók.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal kiírt egy pályázatot egy mobil kutatási-fejlesztési és innovációs centrum létrehozására, s ezt a BME vezette konzorcium nyerte meg.

Ön mint a pályázat vezetője mit mondana erről, hogyan működik majd a centrum, kik a tagjai?

Olyan kutatási-fejlesztési és innovációs központot kell létrehozunk, ami egyetemorientált, de egy konzorcium keretében több partner együttműködésére támaszkodik. Tagjai kutatóhelyek, illetve ipari partnerek. Itt a BME-n három olyan tanszék is van, amelyik hírközléssel, híradástechnikával, távközléssel, infokommunikációval foglalkozik. Ez a három tanszék résztvevője a pályázatnak. Az egyetemről még két tanszék csatlakozott a konzorciumhoz, amelyek szoftverfejlesztéssel, illetve szociológiával foglalkoznak, ez utóbbi azért is fontos, mert szerintünk lényeges, hogy a szolgáltatások társadalmi fogadtatását is kutassuk. Három külső kutatóhely is bekapcsolódott a pályázatba, az ELTE operációkutatással foglalkozó tanszéke, a SZTAKI, valamint a Pázmány Péter Egyetem informatikai csoportja.

És az ipari szereplők?

Ez nagyon érdekes, a konzorciumi tagok között ott vannak először is a szolgáltatók, a T-Mobile és a Pannon GSM, valamint a Matáv kutatóhelye, a Matáv PKI. Csatlakozott hozzánk a Siemens, aztán a korábban Sysdata-nak nevezett Siemens PSE, a Nokia, az Ericsson, valamint a Hewlett Packard és a Sun. A dolog érdekessége az, hogy ők egymás versenytársai, így nagyon büszke vagyok arra, hogy rá tudtuk venni ezeket a cégeket, hogy egy asztalhoz üljenek és segítsék a kutatás-fejlesztést és az innovációt. A pályázati kiírás megfogalmazta, hogy a 3G és a 3G utáni rendszerekkel kell foglalkoznunk. Néha elhangzik ugyan a 4G elnevezés is, de ilyen tulajdonképpen nem létezik. A 3G-n túli technológia a rendszerek nagyon komoly kombinációját jelöli, hiszen a hagyományos cellás rádiórendszereken kívül ide tartoznak például a vezeték nélküli lokális hálózatok, a kis területen működő rádiós eszközök, a nagy területet lefedő vezeték nélküli rendszerek, vagy a műholdas hozzáférést lehetővé tévő eszközök is. Kiépítünk majd egy teszthálózatot, egy olyan mintarendszert, amelyben lehetőség van arra, hogy az ilyen típusú eszközök működését és együttműködését vizsgáljuk, azaz a heterogén rendszereknek a közös platformon való működését lehet majd tesztelni. Ez a szolgáltatók számára egy-egy új technológia bevezetése előtt nagyon fontos lehet. Az egyik feladat tehát a tesztrendszer létrehozása és a technológia fejlesztése, de a központ kiemelten támogatja majd a szolgáltatások fejlesztését is, és ebbe a fiatalokat, a PhD-hallgatókat is be akarjuk vonni, hogy szabadalmakon és kisvállalkozások létrehozásán keresztül próbáljunk egy élő, innovációs környezetet működtetni.

LENDÜLETBEN A MOL

Kevés olyan embert ismerünk, aki mielőtt tankolna autójába, vilámsebesen fellapozza a nagyobb benzinkút-üzemeltető vállalatok honlapjait, hogy az aktuális árakról tudakozódjon. Egész egyszerűen azért, mert az üzemanyaghiány általában a lehető legvratlanabb helyzetekben lep meg bennünket, s már nincs sem idő, sem mód a számítógépünk elé ülni. Másrészt az aktuális benzin- és gázolajárakról közlekedés közben hatalmas táblák tájékoztatnak, s nem múlnak el hónap nélkül, hogy a híradó közölné az újabb árnövekedést, illetve csökkenést. Éppen ezért a MOL Rt. honlapja nem a fogyasztói igények minél teljesebb kielégítésének céljából készült, habár az igazán márkahű fogyasztók természetesen a szájon megtalálhatják a töltőállomások teljes listáját, hogy előre tervezve csak és kizárólag kedvenc üzemanyag-szolgáltatójuknál tankolhassanak. Érdemes azonban megjegyezni, hogy nemcsak és kizárólag a üzemanyag előállítás és forgalmazása, de autógáz,

bitumenek, fölgáz, kenőanyagok, PB gáz és más vegyipari termékek árusítása is a MOL és leányvállalatai elsődleges profiljába tartozik. A nagykereskedők számára Virtuális Rendelésközpontot hoztak létre, ezzel lépést tartva az online értékesítés térhódításával. A Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaságot azonban nemcsak az autótulajdonosok ismerik. Az elmúlt években hazánk legfőbb sporteseményeit szponzorálták, ill. támogatták a kiemelkedő teljesítményt nyújtó versenyzőinket, csapatainkat. A MOL Rt. továbbra is támogatni kívánja az igazán tehetséges fiatalokat, akik kiemelkedő eredményeket értek el a tanulmányok, a sport és a művészetek terén, s további szakmai fejlődésükhöz anyagi támogatásra lenne szükségük. Akinek pedig a különböző médiákban megjelent reklámkampányok anyagai tetszetek meg, azok letölthető formában találják meg ezeket az ismertetett honlapon. S ha valakinek esetleg van egy kis fölös aprója, érdemes megnézegetni a MOL „apróhírde-

tés” rovatát, hátha kedvezményes áron juthat hozzá tiszaujvárosi szabadidőközpontoz, miskolci ipari

parkhoz vagy esetleg budapesti irodaházhoz.

www.mol.hu

LOGISZTIKA FELSŐFOKON

1991-ben alakult meg a Magyar Logisztikai, Beszerzési és Készletezési Társaság, melynek célja a logisztika és a kapcsolódó szakterületek hazai fejlesztése és színvonalas szakmai közélet biztosítása. A társaság igazi ereje abban

rejlik, hogy az évek során elismert információs központtá fejlődött, amely átfogó képet nyújt az ellátási lánc menedzsmentjével kapcsolatos teendőkről és közvetíti a logisztika integrált szemléletmódját. Az MLBKT tehát a vonatkozó

információk gyűjtésére, strukturálására és közlésére szakosodott. A közlésnek számos formáját nyújtja, éves kongresszust rendez, oktatási tevékenységet folytat és részt vállal az oktatásfejlesztésben, konferenciákat, szemináriumokat szervez, különböző kutatásokat támogat és kiadványokat publikál. A társaság tagja továbbá három jelentős nemzetközi szervezetnek is, ezáltal naprakész információt kínálva a legfrissebb nemzetközi trendekről, koncepciókról. A szajt programnaptárában az év szakmai vonatkozású rendezvényeit kísérhetjük figyelemmel, és további friss híreket is találhatunk. A képzések meghirdetése és különböző díjak, illetve felhívások kiírása mellett fokozott figyelmet fordítanak a honlap készítői a pályázatok nyomon követésének, illetve közlésének. Általában min-

den szakmában megfigyelhető egy felső elit kikristályosodása, ezt az MLBKT berkein belül Tanúsított Logisztikai Szakértőnek hívják. A pályázóknak szigorú feltételrendszernek kell eleget tenniük, s jelentős szakmai tapasztalatokra van szükségük, hogy a logisztikai szakterület eme kiemelt elitjéhez tartozhassanak. S hogy miért érdemes MLBKT tagnak lenni? Mert az elsők között értesülhet a logisztikát érintő hírekről, és megtudhatja, merre tart a szakma, ingyenesen megkaphatja a magyar és nemzetközi szakmai lapokat, tudakozódhat a továbbképzési lehetőségekről, és hozzáférhet a rendezvények, kiadványok anyagaihoz is. Ez eddig leírtakból persze kiderül, hogy az oldal igazán a szakmabelieknek lehet jó célállomás.

www.logisztika.hu

Klick havilap • 2005. március

NAPRAKÉSZ UNIÓS OLDAL

Nagy lépésre szánták el magukat a franciák. A köztudottan a nemzeti értékeit a leginkább féltő uniós tagállam parlamentje február 28-án alkotmánymódosítást fogadott el. Az alaptörvény megváltoztatására azért volt szükség, mert eddig jelentős koherenciazavar állt fenn a francia és az uniós alkotmány között. A módosítást 730 igen, 66 nem szavazat és 96 tartózkodás mellett fogadta el a francia parlament két háza a versailles-i kastélyban. Az öröm azonban nem határtalan, hiszen a francia népnek is ratifikálnia kell majd az uniós alapokmányt, amely – sportnyelven szólva – nem lesz egyszerű meccs. Már csak azért sem, mert a parlament legfrissebb szavazása papírforma szerint történt, a francia sajtó szerint semmi meglepetést nem hozott. Nagyobb falat lesz azonban a nyár eleji referendum. Ezt és sok más közelebbi eseményt is követhetjük a www.eurohitek.hu

híreken. Az uniós híreket kicsit közelebb hozza ez az oldal, és sok hasonló magyar site-tal ellentétben naprakész. Ez annak is köszönhető, hogy folyamatos lap-szemle is elérhető itt, tehát nemcsak „saját” hírekkel jelentkezik, de a legjelentősebb napi- és hetilapok, valamint online sajtóorgánumok tartalmait is figyeli. A portál valójában a hírekre szorítkozik, némi bulvárral megfűszerezve, ezért itt sem mondhatnánk, hogy speciális vagy kiemelkedő technikákra, praktikákra bukkanunk. Egy meglehetősen statikus oldallal állunk tehát szemben, sok tartalom és kevés design konstrukciójában, hírmagazinnak tökéletes, nagy előnye, hogy aktuális. Ez kissé furán hangzik, hiszen az online média minden kis pontjának aktuálisnak kell lennie, ám sokszor tapasztaljuk, főleg a speciális tartalmakat biztosító oldalak esetében, hogy nem is

olyan naprakészek, mint azt elvárjuk, hiszen a hírek, napi események állandóan változnak, fejlődnek. Összességében elmondható, hogy

a www.eurohitek.hu oldal segítségével az unió minden rezdülésén nyomon követhetjük.

➔ www.eurohitek.hu

KÖZÉP-EURÓPAI ÖSSZEFOGÁS

A legfrissebb hírek szerint Lengyelország támogatná, hogy az újonnan az unióhoz csatlakozott országok együttesen csatlakozzanak az eurózónához 2010-ben. A lengyel törekvést az EU pénzügyminisztereinek tanácskozása utáni sajtótájékoztatójában hozta nyilvánosságra Miroslaw Gronicki lengyel pénzügyminiszter. Állítása szerint, ha a „visegrádi négyek” egyszerre vezet be az eurót, akkor elkerülhető a tökecsábítási verseny. Bár a statisztikai mutatók szerint Lengyelország, államháztartási hiányának csökkentése szempontjából akár 2007-re is teljesítheti az ilyen irányú konvergenciakritériumot, ezt hátráltatja, hogy a magánnyugdíjpénztári kifizetések itt is az állami költségvetés részei. A vonatkozó uniós irányelv szerint nem lehet eltekinteni ettől a tényezőtől akkor sem, ha Lengyelország és Magyarország ennek eléréseért együttesen lép fel.

A SPANYOLOK IGENNEL SZAVAZTAK

Litvánia, Szlovénia és Magyarország után Spanyolország is elfogadta az uniós alapokmányt. Az alkotmány elfogadását a legtöbb uniós tagállamban a parlamentek végzik, a mediterrán ország népe azonban az első azon tíz tagország közül, amelyek a választópolgáiraik véleményét kérik ki a ratifikációhoz. Elemzők szerint ez persze némi kockázatot is hordoz magában, hiszen a legtöbb országban a választók számára nem egészen világos, hogy miről is szavaznak. Ennek ellenére Spanyolországban – ha alacsony részvétellel is – igen-nel szavaztak az európai alapokmányra. Bár a spanyol igen nem volt kérdés a felmérések alapján, az azonban annál inkább, hogy hány választásra jogosult spanyol polgár megy majd el szavazni. A végső eredmények szerint a jogosultak 42,5 százaléka járult a szavazóurnákhoz, és közülük csak 16,5 százalék volt azoknak az aránya, akik nemmel szavaztak.

DIÁKOK EURÓPÁÉRT

A társadalomtudományok területén végzős egyetemisták sokat küzdenek a munkaerőpiac kihívásaival. A szociológus, politológus és más, még ezen területeknél is kevésbé ismert szakokon végzős diákok sokkal nehezebben tudnak

elhelyezkedni itthon, mint például a gazdasági vagy műszaki irányultságú társaik. Azt viszont érdemes kiemelni, hogy a társadalomtudós a nyugati demokráciákban, és főleg a tengerentúlon köztisztviselőként álló, megbecsült személy. Így azoknak,

akik ezeken a területeken végeznek, akár érdemes lehet publikációkkal, tanulmányokkal felhívni magukra a figyelmet. Ehhez persze az egyik legjobb terep az internet, azon belül is egy olyan oldalra bukkanunk, amely tárt karokkal várja az elemzéseket. Ez pedig nem más, mint a www.europeer.hu, amelyet egyetemisták szerkesztenek. A weboldalon főként az Európai Unióval kapcsolatos híreket és elemzéseket olvashatunk, valamint világgazdasági információkat kaphatunk. Az oldal tehát a nemzetközi kapcsolatokra specializálódott, de külön rovatot szentel a Kárpát-medencében történő eseményeknek is. Az oldalt a Fialakok Közügyi Közösségének Egyesülete üzemelteti, amelynek célja a külföldiek iránt érdeklődő fiatalok közötti párbeszéd, vitafórum fenntartása, megszervezése

volt. Ez az europeer oldalon meg is valósult, hiszen a fórum rovatban kiterjedt eszmecsere alakulhatott ki a világ jelentős politikai és gazdasági eseményeivel kapcsolatban. Ugyanakkor a szerkesztők fenntartották a fiatalos jelleget azzal, hogy az egyetemisták itt a szakirodalomtól elkezdve a tanulmányokon keresztül sok hasznos információhoz juthatnak hozzá, sőt még albérltetet is találhatnak az apróhirdetések között. Az oldalt üzemeltető egyesület egyébként tagja annak a pártoktól független, európai mozgalomnak, amely a Fialakok Európai Föderalistákat tömöríti. Ez a szervezet arra törekszik, hogy a nemzetközi demokratikus rendet megszilárdítsa, különös tekintettel az Európai Unióra, amelynek föderális berendezkedése mellett tette le voksát. A portál egyébként az egyetlen olyan, külügyi témák feldolgozására szakosodott magyar weboldal, amelyet egyetemisták szerkesztenek és üzemeltetnek.

➔ www.europeer.hu

KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK PARADICSOMA

Az uniós portálokon – legyenek azok magyar vagy külföldi oldalak – sokat olvashatunk arról, hogy az Európai Unió különböző projektek segítségével támogatja a kis- és középvállalkozásokat, azaz a BIC-eket. A BIC-ek fejlődésének segítésére már 1984-ben létrejött egy nonprofit szervezet, az EBN, amely a kis- és középvállalkozások tevékenységének, haladásának, reklámozásának összehangolását végzi. A brüsszeli illetőségű szervezetnek immár százhatvan tagja van, összesen 21 tagállamban. Az EBN nagy szerepet játszik abban, hogy az Európai Tanácstól érkező információkat, szolgáltatásokat, anyagi jellegű iránymutatásokat eljuttassa az illetékes cégekhez. A nonprofit szerveződések feladata az is, hogy harmonizálja, becsatornázza a kisebb cégektől érkező törekvéseket, igényeket az uniós intézmények felé. Az EBN hálózat

elérhető az interneten is, a www.ebn.be link alatt, ahol széles adatbázis nyújt segítséget az uniós cégek közötti eligazodásban. A szervezetnek egyébként vannak teljes jogú és csatlakozott tagjai, amelyek listáját szintén a portálon olvashatjuk, és a kapcsolódó linkeken el is lehet érni az adott céget. A weboldalon részletes információt kapnak az érintett cégek arról is, hogyan lehet csatlakozni a hálózathoz, illetve melyek azok a futó projektek, amelyek a kis- és középvállalkozások fejlődését, innovációját segíthetik. A portál egyébként egy széles adatbázis, sok számmal, táblázattal és egyéb információkkal. Az uniós ügyekben és főként anyagi támogatásokban érdekelt cégek számára minden bizonnyal ez egy valóban hasznos, iránymutató oldal. Tehát senki ne számítson eget verő designra, felugró reklámokra, de ez egy

ilyen oldalnál nem is elvárás, hiszen az a lényeg, hogy informatív legyen. Ennek a kritériumnak pedig makulátlanul megfelel. Nem

árt azonban, ha tudunk angolul, hiszen az oldal egyelőre csak ezen a nyelven érhető el.

➔ www.ebn.be

Az emberek közelebb vannak, mint ahogy azelőtt gondoltam.

Először azért fizettem elő az internetre, hogy kényelmesebben levelezhessek a régi haverokkal. Aztán megnéztem pár érdekes oldalt, beolvastam ebbe-abba, bekapcsolódtam a „beszélgetésekbe”, és hirtelen kiderült, milyen sok új barátom van. Próbáld ki Te is, és meglátod, ott lóg a neten az egész világ!

Internet. A világ megismerhető.

A KORMÁNYFŐ OLDALA

Napjainkban, a szakértők által „new age”-nek keresztelt korszakban, amikor az internet és a hozzákapszolódó digitális tartalmak térhódítását éljük, a politika világa is óhatatlanul digitalizálódik. Ma már vannak olyan társadalomtudósok, akik némi informatikával vegyítik szakterületüket, és kutatásaik révén kiderült, hogy a virtuális falu népe talán még jobban szavazásra sarkallható, mint az a polgár, aki nem használja a világhálót. Ebben a közegben ugyanis külön kis közösségek jönnek létre, akár a világ minden tájáról származó emberek között is, így mérhetetlen sok lehetőség van az információcserére. Ma már egy magára valamit adó politikai erő sem lehet meg például honlap nélkül, különben kimarad a híráramlatból. Itthon még nem

annyira, de a nyugat-európai országokban már jellemző az információs szupersztráda térnyerése például politikai kampányokban is. Ebben a kontextusban nem csoda hát, hogy a legtöbb állam- és kormányfő előrukkol valami újjal, és egy internetes oldalról mosolyog vissza ránk. Így van ez a magyar miniszterelnökkel is, akivel a www.miniszterelnok.hu weboldalon találkozhatunk. Innen a legkönnyebb végigkövetni, hogy hol, merre jár és mit csinál. A honlap ugyanis főként erre, valamint a kormányprogramra szorítkozik tartalmában. Nemzetközi összehasonlításban ez se nem rossz, se nem kiemelkedően jó, de ez jellemzi úgy nagy általánosságban a magyar e-közigazgatás oldalakat. A honlap informatív, visszafogott designú, és

jó pár kifelé mutató linkkel látták el a szerkesztők. Persze a tartalom a magyaron kívül két nyelven, angolul és németül is olvasható, így a külföldiek is könnyen kiigazodnak rajta. A hasonló külföldi oldalakhoz

képest lehet hiányosságként említeni azt, hogy digitális tartalmat nem nagyon találunk, tehát videókat például csak néhanapján. Igaz, ez csak fejlesztés kérdése.

➔ www.miniszterelnok.hu

FÉSZEKRAKÓ SEGÍTSÉG ONLINE

A lakásügy mindenki életében kardinális kérdés. A családi fészekből kirepülő fiatalok az esetek nagy százalékában lakhatási problémákkal küzdenek, nehéz érettségi vagy diploma után olyan állást találni, amely anyagilag olyan biztonságot nyújt, hogy akár több tízezer forintot persze mindig jó befektetésnek bizonyulnak, csak ezekből nem lesz

azonnal fedél a lakáskereső fejé felett. Bár ebben az időszakban az ingatlanpiac stagnál, ami maximum annyit tesz, hogy még helyel-közzel normális áron lehetséges lakáshoz jutni. Igaz, a legtöbb lakáskereső még így is nagy százalékban járul a bankok pultjaihoz, sokszor igencsak aggódó arccal és összeszűkülte gyomorral. Annak ellenére, hogy a kamatok jelentős csökkenést mutatnak, még mindig horribilis

összegekre rúghatnak a havi költségek egy lakáshitel esetén. És akkor az önerő az, ami a frissen a nagybetűs Életbe lépő fiatalok esetében szinte elérhetetlen kívánalom.

Ezt a dilemmát hivatott feloldani a kormány új lakástámogatási rendszere, a fészekrakó program. Több fórumon hozzáférhető már a teljes program, mégis érdemes egy ehhez kapcsolódó internetes oldalról tájékozódni. Induljunk tehát a kályhától! A www.oleh.hu weboldalon találjuk az Országos Lakás- és Építésügyi Hivatalt (OLEH), amely 2003-ban alakult. A szervezet, ahogy azt a neve is mutatja, nemcsak a már kész lakóingatlanokkal, de az építendőekkel is széleskörűen foglalkozik. A hivatal

a regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter, Kolber István felügyelete alatt működik. A hivatal azoknak a projekteknek, átfogó stratégiáknak a kidolgozásáért felelős, amelyek a lakáshoz jutást, fenntartást és nem utolsósorban az épített környezeti kultúra fejlesztését segítik. Az OLEH oldalán többek között arról is olvashatunk az érdeklődők, hogy adózás szempontjából mit hoz az új lakáspolitikai program.

➔ www.oleh.hu

MŰHOLDAS NAVIGÁCIÓS KÉSZÜLÉKEK

Quest

Egy zsebtárcsás navigációs készülék, amelyben a honkozhatóság a rendkívül többletteljesítméssel párosul.

189 900,-Ft

NaviGuide Mo.

Magyarország digitális autótérképe. Megtalálhatók rajta az autópályák, buszok, mellékutak, folyók, tavak, valamint 314 település részletes térképe.

34 900,-Ft

3525 Miskolc, Széchenyi u. 107.
Tel.: (30) 562-4672, Fax: (46) 411-762

Klick havilap • 2005. március

KULTURÁLIS FELLEGVÁR, SOK EXTRÁVAL

Közép-Európában egyedülálló kulturális központ nyílik a közeljövőben Budapesten. A Művészetek Palotája a Nemzeti Színház szomszédságában helyezkedik el, mintegy tízezer négyzetméter alapterületen. A több tömbből álló épületegyüttes építészeti és elvi koncepciója is azt az igényt valósítja meg, hogy a művészeti ágak egy helyen jelenhessenek meg a nagyközönség előtt, egy igazi kulturális fellelővárban. A palota lapzártánk előtt még „próbaüzemében” működött, az ünnepélyes megnyitóra március 14-én kerül sor, de az ezt megelőző időszakban is jeles művészek léptek fel a hangversenyteremben. A palotába költözik hamarosan a Ludvig Múzeum, a Fesztivál Színház és a Nemzeti Filharmonikusok is. Az új kulturális központról többet olvas-

hatunk a www.muveszetekpalotaja.hu weboldalon. Itt egy csokorba szedve tudhatunk meg mindent az alkotókról, a legalább fél évre előre megtervezett programokról is. A weboldal egyébként méltó az intézményhez, hiszen virtuális séta révén akár ott is érezhetjük magunkat a kultúra fellelővárban. A séta alkalmával betekinthe- tünk a Nemzeti Hangversenyterembe, amelynek jellegzetessége, hogy a legmodernebb hangtechnikával szerelték fel, adottságai a legmagasabb akusztikai elvárásoknak felelnek meg. A templomhajóra emlékeztető épületrész 1699 fő befogadására képes, sőt pódiumülés kialakítására is alkalmas. A séta során érdemes betérni a Fesztivál Színház épületrészébe, ami szintén magas akusztikai technológiát tudhat magáénak, így

színi előadásokon kívül komolyzenei produkciók terepéül is szolgálhat. Mindkét épületrészben cseresznyefából készültek a „bútorok”, amely szintén különleges eleganciát hoz. A jegyvásárlás menüpontból pedig kiderül, hogy minden pompa ellenére, a Művészetek Palotája nem lesz drága, szűk réteg számára elérhető áron működő intézmény,

hiszen diákigazolvánnyal minden rendezvényen pár száz forintos jeggyel részt lehet majd venni. A palota már a „próbaüzemben” is nagy népszerűségnek örvend, ki tudja, mi lesz az ünnepélyes megnyitó után? Érdemes akár már most előrendelni a jegyeket a tavaszi előadásokra.

➔ www.muveszetekpalotaja.hu

VIRTUÁLIS IDŐUTAZÁS – KICSIT MÁSKÉPP

A második világháború eseményei, főként a zsidó deportálás borzalmai hatvan év elteltével is élénken élnek napjaink köztudatában. Rengeteg család szakadt szét, ártatlan életek hunytak ki, a keserű emlék még ma is szívbemarkoló. Azok, akik esetleg keveset tudnak a kor szörnyűségeiről, a világháló segítségével ma is hiteles képet kaphatnak róla. A történelmi dokumentumok folyamatos digitalizálása lehetővé teszi azt, hogy online

is utánajárjunk, mi is történt valójában. Létezik egy olyan portál a magyar weben, amely huszadik századi zsidó élettörténeteket dolgoz fel. A www.centropa.hu URL alatt a Centropa Magyarország Zsidó Családtörténeti Központ weboldalát találjuk, ahol rengeteg család életrajzát, családfáját fedezhetjük fel. A közhasznú társaság tagja a Centropa Közép-Európai Kutatási és Dokumentációs Központnak, amelynek célja, hogy a közép-és

kelet-európai zsidók életét dokumentálja, és azt virtuálisan is hozzáférhetővé tegye szerte a világon. A magyar oldalon életrajzok, családfák, képek, és egyéb illusztrációk mutatják be a zsidó családok sorsát, hányattatásait. Az oldal fontos küldetése, hogy a zsidó kultúra sokszínűségét a világ elé tárja, akár kultúrtörténeti, akár szépirodalmi, akár gasztronómiai vonulatban. A családfák és régi fotók révén egy virtuális utazáson vehetünk részt, a portál közzéteszi az intézet kutatási eredményeit és módszerét, ezért az interjúk még közelebb hozzák

a családokat, személyeket. Az intézet munkatársai rengeteg interjút tesznek közzé a honlapon, amelyek még ma is élő idős hölgyekkel és urakkal készültek, akik visszaemlékezéseikkel segítik a kutatást. A családfákat pdf formátumban tették közzé, így végig követhető az egyes családok múltja. A portál a határon túli magyar zsidók bemutatásával is foglalkozik, valóságos kultúrtörténeti emlékeket tartalmaz, enciklopédiákkal, lexikonokkal segíti a látogatót a teljes körű tájékozódáshoz.

➔ www.centropa.hu

TEHETSÉG: ÉLNI KELL VELE

„Életünk egyik fontos tartóoszlopa, hogy miként vélekedünk önmagunkról, és mennyire vagyunk tehetségesek” – olvastam valahol, de szerintem ez a megállapítás önmagában még nem állja meg a helyét, hiszen inkább arról szól, hogy ha van is kvalitásunk, akkor ki tudjuk-e használni? Természetesen minden emberben, gyerekben fel lehet fedezni képességeket, jót és értékeset, de ez nem egyenlő a tehetséggel. Akkor beszélünk

igazi talentumokról, amikor egy adott területen sokkal többet képesek teljesíteni az életkoruknak megfelelő átlagnál és kevés segítséggel gyorsan tudnak előrehaladni, fejlődni. Viszont a tömegkommunikációban, a közvéleményben volt és még ma is van a tehetségnek egyfajta mítosza, és még nem tudtuk igazán beilleszteni az életünkbe a velük való együttélést. Úgy tűnik, mintha félnénk kimondani azt, hogy az átlagos képességeken felüli tanulókkal eltérő módon kell foglalkozni. A magyar közoktatás nem igazán készült fel azokra a speciális törődést igénylő gyermekekre, akik úgymond kilógnak a nagy „átlagból”. Ebben a problémában segít a www.kutdiak.hu website, amely kifejezetten a tehetséges tanulók fejlődésének egyengetésére hivatott. A szervezet, amely a honlapot

üzemelteti, 1995-ben olyan rendhagyó kezdeményezésként indult el az országban, amely kiemelkedően tehetséges középiskolás diákok számára biztosít kutatási lehetőségeket a legjobb hazai kutatóhelyeken. A site-on rengeteg érdekes adatot tudhatunk meg a kezdeményezésről. Harminchét magyar városban található kutatóhelyek, a témák száma elképesztő (2872). A diákok kiválasztásában az alapelv az, hogy a mentorlista olyan diákok kezébe kerüljön, akik már valahol bizonyí-

tottak, vagy akikre a környezetük felfigyelt. A honlap kiszolgáló egységként információval látja el az ide látogatókat, úgymint pályázatok a diákoknak és tanároknak egyaránt, konferenciák helyszínei, időpontjai. A hírek frissen propagálják a programokat az ifjú tehetségek számára. A honlapon a linkajánló igazán figyelemre méltó, a fórumban hozzászólhatunk és olvashatunk az alapos és elmélyült szinte szakmai tereferében.

www.kutdiak.hu

TANANYAG MINDEN MENNYISÉGBEN

„Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk!” – olvashatjuk az idézetet Senecától. Régen hallottunk ennél elhasználtabb kijelentést, de ha nem kényszerítő körülmények miatt kell ismereteket a fejünkbe préselni (mert például: iskolások, egyetemisták vagyunk és félévi dolgozat, szigorlat, államvizsga előtt állunk), akkor az ember alapjában véve tanulékony „állat”. Ellenben, ha muszáj tanulni, akkor minden lehetőséget meg-

a „másik oldalra” is gondoltak, a Tanársegéd link alatt a pedagógusok találhatnak kollégáik által beküldött fájlokat, melyek az oktatás nehéz munkájában segítenek. A tíz műveltségi terület szerint csoportosított segédanyagok lehetnek óravázlatok, tematikus tervek, tanmenetek, hasznos tanácsok, reformpedagógiai elképzelések. A weboldal szerkesztői sok időt fordítanak arra, hogy csak olyan fizetős anyagok kerüljenek fel a honlapra, amelyek más-
hol nem találhatóak meg. Témakörök szerint vannak az anyagok és az anyaggyűjtők kategorizálva, így könnyebben kereshe-

tünk rájuk. A site egyszóval felhasználóbarát, pontosabban fogalmazva: az adott témában segítőkész, és sok mindenre kiterjedt a szerkesztők figyelme. Itt nemcsak a leegyszerűsített keresésre, feltöltésre, esetleg a fizetős szolgáltatás oldalra gondolok, hanem a főoldalon található olyan cikkekre, amelyek mind az adott témakörrel kapcsolatosak. Ennek az oldalnak minden szegmense a tanulásról szól, ha valaki egy kicsit is érdeklődik az ügy iránt, kattintson rá.

www.oktaton.hu

Európai Számítógép-használói Jogosítvány

**HOGYAN FOGJAK HOZZÁ?
MIBŐL TANULJAK?
MENNYIBE KERÜL?
HOL VIZSGÁZZAK?**

Miskolci Egyetem Számítóközpont
Hivatalos EC DL vizsgaközpont

Információ: Zatrok Zsuzsa
Tel: (46) 565-111 (10-51 mellék) | Fax: (46) 563-450
E-mail: ecd1@gold.uni-miskolc.hu
Honlap: www.szkk.uni-miskolc.hu

Klick havilap • 2005. március

EZ SEGÍT

Száz emberből kilencven küzd hát- és deréktáji fájdalmakkal. Kutatóorvosok megállapították, hogy gerincbántalmakra az emberiség hetven százaléka panaszodik, vagyis korunk egyik legelterjedtebb jelenségének tekinthető. Nyilvánvaló, hogy felmerül a kérdés, mi okozhat gerincbetegséget, tehát akinek fáj a dereka vagy a háta, mi lehet annak oka? A gerincbetegség több mint kilencven százaléka degeneratív, ami azt jelenti, hogy

elsősorban a porckorongok kopásából erednek. Nagyon sok beteget érint az osteoporosis, vagy más néven csonttrikulás, ami szintén igen komoly gerincfájdalmak forrása lehet. Az efféle problémákkal küzdő emberek valószínű minden regenerációs eszközt kipróbálnak, hogy fájdalmukat enyhítsék. Egyik ilyen gyógyászati segédeszköz a Kosmodisk, amely sok embernek oldotta meg a hát- és gerincproblémáját. A Kosmodisk elsősorban a

háti és ágyéki gerincszakasz fájdalmas letapadásainak oldásában és a fájdalom kezelésében mutatkozik eredményesnek. Akik használták, azt mondják, működése és hatása ámulatba ejtő. Használata egyszerű: egy öv, mely a gerinchez idomul. Minden páciensnek ajánlatos, akit enyhe fokú gerincbántalom gyötör, ugyanis az életminőség, valamint az állóképesség egyaránt jelentősen javítható vele. Ha az övet a beteg órákon keresztül magán tartja, a hatás folyamatos, ennek az ágyéki, illetve a háti gerinc, továbbá az izomzat mobilizálásában nagyon fontos szerepe van. A www.kosmodisk.hu portál segít a hátfájás kialakulásának megfékezésében, és választ kapunk arra, honnan eredeztethető a fájdalom. Ehhez elengedhetetlen a figyelmes kórismet. Több tényező is hozzájárulhat a derék- vagy gerincfájás kialakulásához; leggyakrabban azonban a helytelen életmódot, a testtartást, a testedzés hiányát tekinthetjük a

fájdalom felelősenek. Ennek elkerülése érdekében változtatni kell a hétköznapi berögzült szokásain, valamint hasznos házi- és munkahelyi gyakorlatokat végezni. Ez utóbbi csupán néhány percet vesz igénybe naponta, a hatás pedig nem marad el.

➔ www.kosmodisk.hu

SZEGÉNYEK ÉS BETEGEK SZOLGÁLATÁBAN

A rendszerváltást követő időszak egy teljesen ismeretlen világ, gondolkodásmód és eszmerendszer kialakulását eredményezte hazánkban. Az új, mondhatnánk „szabad világban” sokan nehezen, vagy egyáltalán nem tudtak érvényesülni; elszegényedtek, a társadalom peremére szorultak. A hátrányos helyzetű embereken szá-

mos szervezet és alapítvány próbál segíteni. Többek között ilyen a Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSZ), a Szuverén Máltai Lovagrend magyarországi segélyszervezete, amely 1989 februárjában alakult meg. A „máltai” kifejezés arra utal, hogy a több mint

900 éves lovagrend keresztény értékrendje hatja át tevékenységét: a hit védelme és a rászorulókat segítése jegyében ápolja a betegeket, támogatja a rászorulókat, s végzi a lelki-szellemi tartalmú karitatív feladatait. A szeretetszolgálat weboldalán kiderül, hogy egészségügyi, szociális, gyermekjóléti intézmények és szolgáltatások alapítása és működtetése révén előírt közszolgáltatásokat nyújtanak, illetve a segítő szolgálataikkal hozzájárulnak a rászorulókat életfeltételeinek javításához. Különböző lelki, szelle-

mi programokat szerveznek, amelyek az emberek testi és mentális egészségét, szociális biztonságát, a társadalom különböző rétegeinek szolidáris együttműködését erősítik. A szeretetszolgálat országosan 85 intézményt és 172 különféle szolgálatot működtet, ezek nagy részét ingyenesen. Az intézmények főbb típusai közé tartoznak

többek között a hajléktalanokat ellátó, az egészségügyi és idős-gondozó intézmények. Számos szolgáltatásukból pedig kiemelkedő jelentőséggel bír a családsegítő és gyermekjóléti, illetve az egyéb szociális szolgálatok működése. Az MMSZ életében elengedhetetlen szerepük van az adományozóknak. A társadalmi szolidaritás, a felelősségi szeretet az adományban ölt konkrét formát, mind tárgyi, mind erkölcsi, szellemi és lelki értelemben. Az adományozás kizárólag az önkéntesség elvén alapszik. A közhasznú szervezet céljait és feladatait hazai és külföldi adományozók – magánszemélyek, testvérszervezetek, vállalatok... stb. – által ajándékozott javak révén tudja teljesíteni.

➔ www.maltai.hu

piave
ORAL CARE

Silver® Care Plus

Silver® Care Plus antibakteriális fogkefe, cserélhető pótfejjel

Vízrel való érintkezés során, a fogkefe fejt borító szintiszta ezüstnek köszönhetően egy természetes és folyamatos antibakteriális folyamat indul be. A fogszuvasodásért felelős legfontosabb baktériumot, a Streptococcus Mutans-t érintő összehasonlító bakteriális vizsgálatokat végeztek a Silver® Care és a piacon jelen lévő, egyéb jó minőségű fogkefék között. Az alábbi ábra a fogkefék maradék mikrobális szennyeződését mutatja.

Fogkefe típus	0 óra	24 óra
Magasnyomású fogkefe	0	~100
Silver® Care Plus	0	~40

Lágy Közepes Kemény

Email: info@piave.hu Honlap: www.piave.hu

HOTSPOT

Hotspot. Egy újabb remekül hangzó szó, ami berobbant sokat szenvedett anyanyelvünkbe, és amit hála az égnek ezúttal meg sem próbáltak lefordítani az illetékesek. Így persze vérmérséklettől függően sok mindenre lehet asszociálni, hogy mit is takar a hangzatos kifejezés. Aki nem hallott volna még ilyesmiről: a Hotspot lényegében egy olyan információs csomópont, ahol egy adott szervert létesítettek a megfelelő WiFi technológiával felszerelve, ami (esetleg megfelelő díjazás fejében) képes mobil eszközeinkkel kommunikálni. Mire is jó ez? A legalapvetőbb válasz természetesen a mindenható internet, feltéve, hogy a szerver rendelkezik netkapcsolattal, és ugye miért is ne tenné. Emellett jól jöhet mondjuk egy gépre várva a reptéren, ha a barátunknál és nálunk is van egy alkalmas laptop, amin elüthetjük az időt egy hálópárty segítségével. Persze egymás mellett ülve egy jó öreg crosslinkes UTP-kábel-

lel is működik a dolog, de haladni kell a korrall, nem igaz? Egyszerűen érdekes, és olykor kimondottan

hemzsegnek a fényképezőgépek, így van rá esély, hogy kis készülékünk képes a kommunikációra a

hasznos kis „találmányok” ezek, mindössze a hardveres oldaláról kell gondoskodnunk a dolognak, ami nem is olyan lehetetlen, tekintve, hogy manapság egy átlagosnak mondható mobilban is

számunkra szimpatikusnak tűnő hotspottal. Ami igazán meglepő, hogy kicsiny országunkban nem is kevés hotspotot találunk, a cikk írásakor éppen 315 ilyen helyet tartottak nyilván. Pesten például

valósággal hemzsegnek. És honnan is tudhatjuk meg, hogy éppen hol találunk legközelebb egy életmentő bejáratot az elektronikus hálózatok addiktív világába? Nos, például felkereshetjük a www.hotspotter.hu címen nyilvántartott oldalt, ami pont ezzel a problémakörrel foglalkozik. Városokra lebontva, irányítószám alapján, vagy éppen részletes információk alapján is megkereshetjük a nekünk megfelelő, találhatunk egy kis útmutatót az olyan problémakörökről, mint például hogyan csatlakozunk fel, hogy védjük meg gépünket a nem kívánt szennyeződésektől. Regisztrálhatjuk az éppen kiépített forrópontunkat az adatbázisban, vagy éppen megtudhatjuk, hogy a Wapon is nyilván van tartva a lista, ami megoldja a „ha ezt az oldalt olvasom, akkor valószínűleg már nincs szükségem egy hotspotra” problémakörét is, hiszen elég egy wapos mobil is a sikerhez!

www.hotspotter.hu

MÉRNÖK KLUB

A fenti mozaikszó talán nem árul el túl sokat, ám nem kell megijedni, nem a japánok találtak fel valami mikrohullámú hajszáritó technológiát, kivételesen ezúttal egy magyar rövidítésről van szó. Becsületes neve teljesen kiírva Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége, ami alapján érthető, miért nem árt a tömörítés. Afféle mérnökklubról van szó, ami a jelek szerint az ilyen szövetségek ősi hagyományával ellentétben effektív munkát is végez. Az alapszabályokban lefektetett alapelvek szerint például az adott területen működő tagegyesületek munkáját segíti elő, hangolja össze, amolyan ön- és közsegélyező „kiemelkedően közhasznú társadalmi és szakmai érdekképviseleti szervezet”-ként. Ehhez talán nem is kell túl sok mindent hozzáfűzni. Akit érdekel a téma, netán az egyesületével be szeretne lépni az MTESZ-be, az

látogasson el a roppant praktikus www.mtesz.hu címen elérhető oldalra, ahol jó sok információt szerezhet a szervezetről, elolvashatja

a már említett alapszabályzatot, és a belépés feltételein, a tagok jogain, kötelezettségein és a szervezet céljain kívül megtudhatja, hogy az

MTESZ politikailag és pártilag teljesen független. Az oldalon keresztül értesülhetünk az időbeosztásról, az aktuális ülésekről, összejövetelekről, rendezvényekről, a témába vágó pályázatokról, találunk itt nem is egy portált, hirdetőfalat, megtudhatjuk, hogy hol található városunkban a helyi Technika Háza, ha eddig nem lettünk volna vele tisztában. Az oldal egyébként kifejezetten kellemes kialakítású, de egy ilyen témát képviselő lap esetében ez talán alapszaból is elvárható. Ideje az összegzésnek: akit komolyan érdekelhet az oldal, az valószínűleg már ismeri, aki pedig nem tagja egyik hasonló egyesületnek, és nem is akar azzá válni belátható időn belül, az valószínűleg igen hamar továbblép, hiszen nem valószínű, hogy számára túl sok érdekességet tartalmazna. Ami nem is baj, tekintve, hogy nem szó-rakoztatási célokat szolgál.

www.mtesz.hu

INNOCENTER

Innovációs Központ Kht.

**Mit csináljak az ötletemmel?
Ki ad hozzá pénzt?
Hol lehet nyereséggel értékesíteni?
Hogyan kezdjem a megvalósítását?**

3515 Miskolc-Egyetemváros, Pf.: 24

Telefon: (46) 555-075 | Fax: (46) 555-089

E-mail: info@innocenter.hu

Internet: www.innocenter.hu

ÉTELEKRŐL, ÉTTERMEKRŐL, MÁSKÉPP

az, mint máshol, mégis a szerzőknek sikerült elérni azt, hogy különleges legyen. Ezt egyrészt elősegíti az igényes megjelenés, mely a lap designját jellemzi, másrészt pedig természetesen a tartalom. A nyitó oldalon olyan érdekességeket olvashatunk, melyek minden esetben kapcsolódnak az ízek világához, így például megtudhatjuk, mi volt az indítéka annak a japán férfinak, aki egy késsel

Aki már unja az egyhangú, ugyanarra a sémára épülő ételeket és éttermeket bemutató weboldalakat, az mindenképpen látogasson el a klickide.hu oldalaira. Ennek a felszólításnak eleget téve ugyanis, felettébb felemelő élményben lesz részünk. Ezen az oldalon kicsit más megvilágításban olvashatunk az éttermekről, bárókról, ételekről és italokról. Bár az alapfunkció ugyan-

berontott a helyi szusibárba, és „Szusit, vagy életet!” felkiáltással kényszerítette az eladókat, hogy egy adag nyers hallal kiszolgálják. De olvashatunk itt többek között kínai étteremben feltűnt hatlábú békákról, vagy arról a kifejezetten homoszexuálisoknak kifejlesztett sörről, mely a „Fura sör” nevet viseli. Az Olvasnivalók között, a hírek mellett akciókat is találunk, melyek

olyan, nem mindennapi rendezvényekről szólnak, melyek segítségével az étterem- és bártulajdonosok üzlethelyiségükbe szeretnék csalogatni a nagyközönséget. Ha valakinek itt sikerül megtalálnia az ideális célpontot, ám emellett még szeretne valami más programot is szervezni magának, az a „Vacsni előtt és után” menüpontra kattintva megtekintheti a színházak, mozik és egyéb szórakozóhelyek ajánlatát. A weboldal nyereményekkel is elhalmozza az oda látogatókat, hi-

szén akinek kedve van, akár három nyereményjátékban is részt vehet, s máris gazdagabb lehet egy palack finom borral, egy kétszemélyes vacsorával vagy akár egy pizzával. Aki kifejezetten borélettermet, gyorsélettermet vagy csárdát keres lakóhelye közelében, annak nagy segítséget nyújthat a lap tetején elhelyezett menüsor, mely tizenegy kategóriába sorolja a vendéglátással foglalkozó helyszíneket.

www.klickide.hu

FILMEK OTTHONRA

A mozifilmeknek sokak szerint az adja meg a varázsát, hogy a hatalmas kivetítő előtt, kiváló társaságban, kólával és a pattogtatott kukoricával felszerelve nézhetjük végig a filmvilág legújabb remekeit. Ennek ellenére egyre többen részesítik előnyben az otthoni mozi-zást, mely szinte ugyanolyan minőséggel teszi elérhetővé a

felsorolt több száz film bármelyikét, és azt postai úton máris szállítják a megrendelőnek. Különle-

gesnek mondható, hogy ellentétben a hagyományos videotékákkal, itt nem kell egy meghatározott határidőig visszavinni a kiválasztott filmeket, hanem, addig tarthatjuk magunknál őket, ameddig csak

kedvünk tartja. A weboldal által nyilvántartott filmek között a Böngésző menüpont segítségével válogathatunk, amelyre kattintva rögtön a legfrissebb filmek listáját olvashatjuk. Nem csupán a filmek címét láthatjuk itt, hanem rövid ajánlót is, és a filmeket műfajok szerinti csoportosítva is meg lehet jeleníteni, sőt aki kifejezett gyűjtőként, pl. sorozatokra vadászik, az itt könnyedén megteheti ezt is. A rendelés menete egyébként rendkívül egyszerű, hiszen akár online is regisztrálthatjuk magunkat, ezzel tehát felhasználóvá válhatunk, s ezután már csak néhány gombnyomás s az otthonunkba szállítják a filmeket.

kedvünk tartja. A weboldal által nyilvántartott filmek között a Böngésző menüpont segítségével válogathatunk, amelyre kattintva rögtön a legfrissebb filmek listáját olvashatjuk. Nem csupán a filmek címét láthatjuk itt, hanem rövid ajánlót is, és a filmeket műfajok szerinti csoportosítva is meg lehet jeleníteni, sőt aki kifejezett gyűjtőként, pl. sorozatokra vadászik, az itt könnyedén megteheti ezt is. A rendelés menete egyébként rendkívül egyszerű, hiszen akár online is regisztrálthatjuk magunkat, ezzel tehát felhasználóvá válhatunk, s ezután már csak néhány gombnyomás s az otthonunkba szállítják a filmeket.

www.filmdirekt.hu

Ceylons
BEST

**Teakülönlegességek
közvetlenül Ceylon
legjobb ültetvényeiről!**

+ NUWARA ELIYA fekete tea • EARL GREY fekete tea
+ DIMBULA fekete tea • JÁZMIN zöld tea

**RENDELJEN, HA SZERETI A FINOM TEÁKAT,
NEM FOG CSALÓDNI!**

A szállításról érdeklődhet: (30)-921-6748
E-mail: ceylontea@informax.hu

Klick havilap • 2005. március

DESKÁRA FEL

Bár március kezdetével elvileg vége a télnek, a hó és a hideg szerelmeseinek nem kell bánkódniuk. A hegyekben szinte garantált a havas élmény és a kiváló minőségű pálya, így aki még csak most tervezgeti idejének sorsát, semmiről sem csúszott le! A gondtalan téli kikapcsolódáshoz azonban elkerülhetetlen a kiváló állapotban lévő felszerelés. A hódeszkásoknak is érdemes nyomon követni a sportág legújabb trendjeit, amihez kiváló segítsé-

get nyújt a www.snowboarding.hu weboldal. Ezen a kifejezetten deszkásoknak készített portálon minden információt megkaphatunk a sportághoz kapcsolódóan, a felszerelésektől kezdve, a pályákon keresztül a különböző tanfolyamokig. A weboldalt a Snowboard Szövetség üzemelteti, megtudhatjuk, hogyan és mikor alakult ki ez a sportág, kik voltak eddigi legismertebb alakjai, és mely események jelentik a snowboard történelmének mérföldköveit, valamint innen az is kiderül, kik képviselik Magyarországot a sportág versenyein. Azok számára is tartogat érdekességeket a weboldal, akik még nem ismerik, vagy csak most kóstolgatják a hódeszkázás örömeit. Megtudhatjuk például, hogy a sportágnak három szakága van, az alpin, a free és a bx, és arra is fény derül, mit is jelentenek pontosan ezek a fura kódolt elnevezések. A honlapon feltüntették, mikor rendeznek versenyeket, kik a snowboard-válogatott tagjai, és

hogyan egy-egy versenyen milyen szabályok szerint kell teljesíteni a versenyzőknek. Az oktatás menüpont nem csak a kezdők, de a profik számára is érdekes lehet, hiszen itt azon túl, hogy informálnak minket az éppen induló, aktuális tanfolyamokról, arról is felvilágosítást kaphatunk, hogyan képezteztethetjük ki magunkat igazi snowboard-oktatóvá. A shop-stopban a snowboardokat forgalmazó boltokat térképezhetjük fel, az utazás menüpont pedig a sípályákon, aktuális szervezett utakon túl arról is informál bennünket, mikor kell lavinaveszélyre számítani, mitől és hogyan alakulnak ki lavinák, és mi a helyes teendő, ha már belekeveredtünk egybe. Itt olvashatjuk az úgynevezett snowboard-kreszt is, mely a télisport szerelmesei számára egyfajta viselkedési kódex. És miközben nézegetjük az izgalmas hódeszkáz képeket, igazi laza zene szól, és csak tiszteleghetünk a fiatalok tehetsége előtt.

➔ www.snowboarding.hu

MINDENT A HARMÓNIAÉRT

Az egészséges életmód nemcsak a fizikai erőnlétről szól, hanem a kiegyensúlyozott lélekről is. Az Életforma magazin pedig mindkét területtel kimerítően foglalkozik, ízlésesen kialakított weboldalán. Itt nemcsak arról olvashatunk, miképp érhetünk el tökéletes alakot, hogyan szabadulhatunk meg néhány kilótól, de arról is, hogy melyek azok a dolgok, amik a lelkünket is boldogabbá tehetik. A nyitó oldalon az aktuális hírek, érdekességek között böngészhetünk, ahonnan a tetszőleges cikkekre kattintva, vagy akár a menüsorból kiválasztott témakategóriára klikkelve is továbbléphetünk. Az „ép test” menüpont alatt megtudhatjuk például, hogy mindazok, akik a feketecsokoládé és a kakaó rabjai, tulajdonképpen jól tesznek testükkel, hiszen a káros kalóriák ellenére tudományosan bizonyított tény, hogy a „bűnös szenvedély” növeli

szívünk egészségét. Megtudhatjuk, milyen tudományos alapjai vannak az öregedésnek, a túlsúlynak, vagy azt, hogy mely vitaminokat mikor érdemes beszélni. A „szép test” menüpont már kevésbé a tudományos megközelítésekre és a háttérinformációk szolgáltatására helyezi a hangsúlyt, sokkal inkább a praktikus, gyakorlati tanácsokra, melyek segítségével akár 20 kilótól is megszabadulhatunk, megtanulhatunk egyéniségünknek megfelelően sminkelni, vagy kiválaszthatjuk a hozzánk leginkább passzoló ruhát. Az „ép személyiség” menüpont a lélek ápolásával foglalkozik. Az itt megjelenő cikkekben kiderül, hogyan él meg a férfiak az apává válás örömét, milyen természetű a szeretet szülő és gyermek között, vagy azt, hogyan hódíthatnak sikeresen a társaságra vágyó szinglik! A „relax” menüpont mintegy programajánlóként funkcionál,

és minden jelentős eseményről értesülhetünk itt, melyekre érdemes lehet ellátogatni, ha egy kis felüdülésre vágyunk. Aki inkább otthon szeretne kapcsolódni, de ehhez nem érzi elég hangulatosnak lakását, az „otthonunk” link alatt találhat tippeket a lakása csinosításához, a „receptgyűjtő”

menüpontban pedig ingyenc, de könnyen elkészíthető finomságokat szemezgethet. A „szösszenetek” menüpont már nevével is felkeltheti az érdeklődésünket, és valóban, itt olyan kishíreket olvashatunk, melyek különlegességnek számítanak témájukban.

➔ www.eletforma.hu

A MAGYAR ŪRIPAR SZÜLETÉSE

A magyar űrkutatók kezdetét a negyvenes évek végére tesszük, és bár azóta sok-sok év telt el, viszonylag keveset tudunk ebből a történetből. Pedig a magyar tudósok nemzetközileg is elismert fejlesztésekkel rukkoltak elő az elmúlt évtizedek során. Az egyik leghíresebb hazai eszköz az űrkemence, melyet a Miskolci Egyetemen fejlesztettek ki a nyolcvanas években. Akkor az egyetem dolgozói fogtak a kísérletekbe, ma már azonban egy önálló cég tervezi és építi azokat a berendezéseket, melyek mikrogravitációs körülmények között is képesek működni. Bárczy Pál, a Miskolci Egyetem tanára, valamint a szóban forgó cég vezetője – vérbeli fizikusként – beavatott minket az űrtudomány rejtelmeibe.

Honnan jött az indíttatás, hogy űrben használatos eszközöket gyártsanak?

1986-ban kezdtünk az első repülő hardver tervezésébe és kivitelezésébe. Ez még az Interkozmosz időszaka, volt kapcsolatunk a MIR űrállomással, megismertük az ottani berendezéseket, és rájöttünk, hogy azok alkalmatlanok egy rendes egykristálynövesztő kísérlet végrehajtására. Elhatároztuk, hogy építünk egy jobbat. Ez volt az ABC projekt, amin a Miskolci Egyetem különböző tanszékeiről verbuválódott kis alkotócsoport dolgozott. Ötéves munkával megépítettünk egy különleges berendezést, egy űrkemencét, ami újdonság volt, mert nem mozgott benne semmi, mikrogravitációs körülmények uralkodtak a belsejében. Emellett automatizálni kellett a folyamatokat, mert a terv az volt, hogy ez egy asztronauta nélküli fedélzeti űreszköz lesz. Óriási kihívás volt az első ilyen megalkotása.

Mit jelent az egykristálynövesztés, amire ez az űrkemence képes?

A világ tele van mesterséges anyagokkal, ezek egy részét úgy állítják elő, hogy először megolvastják, s aztán hűtés közben létrehozzák a kívánt

szerkezetet. Így működik az egész acélipar és a műanyagipar jó része is. Ezek mellett a félvezetőipar kicsit különös, mert az olvadékból úgy kell megszilárdítani az anyagot, hogy az nagyon ép maradjon és egy kristályból álljon az egész. Természetes körülmények között is kialakulnak kristályok, de azok több millió év alatt nőnek meg, ezért mesterséges körülmények között kell ilyeneket gyártani. S hogy miért? Tudjuk, hogy az összes számítógép processzorát félvezető működteti, mi pedig egy olyan űrkemencét állítottunk elő, amelyben – mikrogravitációs körülmények között – egy különleges kristály születik, olyan, amire például a félvezetőiparnak szüksége van, s ilyet a Földön nem lehet csinálni. Az ilyen törekvéseket a hidegháború idején a haditechnika hajtotta. Bár ma már nem kifejezetten ez a mozgatóerő, ezek a kristályok olyan frekvenciatartományban tudnak működni, amelyeket nem lehet zavarni, tehát a rakéták előállításánál is szerepet kapnak.

Elkészítették tehát az első űrkemencét, hová került ez?

Az orosz változat bizonyos előírásoknak nem felelt meg, így 1991-től a berendezésünket egy amerikai kooperáció keretében fejlesztettük tovább, s az 1993-ban áttelepült a NASA-hoz, Alabamába. Megegyeztünk abban, hogy készítsünk egy amerikai szabványoknak megfelelő űrkemencét, ami alkalmas arra, hogy egy űrállomáson működhessen. 1996-ra elkészült az új változat, mely kiköltözött Amerikába. A NASA ezek után többet is rendelt az űrkemencéből, mi pedig alakítottunk egy céget, annak a keretei között folyik ma a munka. Mondhatom, hogy mi vagyunk ma az országban az egyetlen űrtechnikai társaság.

Az egykristálynövesztő kutatásokon kívül mivel foglalkoznak még?

Több területtel is foglalkozunk, egyik erősségünk a szoftverfejlesztés. Ezeknek a berendezéseknek önálló irányító szoftverei vannak, s azokat állandóan fejleszteni kell.

A másik fontos terület a cég életében az anyag-tudomány, „high-tech gyanús” kísérleti berendezések elkészítésével foglalkozunk. A legutóbbi sikeres munkánk egy habosító berendezés, ez az Európai Űrügynökséggel (ESA) együttműködésben készül. A berendezés egy különleges fémhab elkészítésére alkalmas, amely fejlődés közben a röntgenhez hasonló átvilágítást kap, így vizsgálható, hogy mi történik vele.

A természetben nagyon sokféle hab, üreges test van, ilyen a csont is, de fémből megcsinálni ezt nagyon nehéz, mert nem ismerjük eléggé a fémek törvényszerűségeit, ezért is készülnek ezek a kísérleti eszközök.

Hogyan hasznosítják a gyakorlatban a fémhabot?

A szigetelőanyagok többnyire üreges testek, tulajdonságaikat alapvetően a bennük lévő hézag határozza meg. A fémhab kitűnő hang- és hőszigetelő, és annyival jobb a már ismert anyagoknál, hogy örök életű, nem rozsdásodik, és nem éghető. Több tragédiát okoztak már például a műanyaghab borítású alagutak, a műanyag éghetősége miatt, Kanadában már építettek olyan alagutakat, amit éppen ezért fémhabbal burkoltak. A következő úrműködő külső felülete is fémhab lesz, s ennek előbb-utóbb a tömeges használata is megvalósulhat. Mindenesetre az ismereteinkben még vannak bizonytalanságok, azért is kellene ezek az űrkísérletek, hogy ezeket a hiányzó ismereteket megszerezzük. Mi alumínium ötvözetből készítjük a fémhabot, ilyen formában a súlya az alumínium egytizedét teszi ki, de a szilárdsága tökéletes. Az űrkísérlet felé vezető úton az első feladat az volt, hogy készítsünk egy kapszulát,

Bárczy Pál

az ME Polimermérnöki Tanszékének tanszékvezető tanára

Született: 1941., Budapest

Végzettség:

1960–1965 Nehézipari Műszaki Egyetem (NME) – Kohómérnöki Kar, okleveles kohómérnök

Pályafutás:

1965–1975 egyetemi adjunktus, Fémtani tanszék (NME)
1967 dr. techn. cím megszerzése
1976 a műszaki tudomány kandidátusa cím megszerzése
1976–1995 egyetemi docens, Fémtani tanszék (NME)
1995–2003 tanszékvezető egyetemi tanár, Nemfém anyagok tanszéke
1996 dr. habil fokozat megszerzése
1996–2004 igazgató, Anyagtudományi Intézet
2000– ügyvezető igazgató, ADMATIS Kft.
2003– tanszékvezető egyetemi tanár, Polimermérnöki tanszék

Klick havilap • 2005. március

amely lehetővé teszi, hogy két sík felület között a fémhab növekedjen, miközben röntgensugarat vezetnek át rajta. Egy detektorral rögzíteni lehet a lejátszódó folyamatokat, és magát a habosodást lassítani, gyorsítani tudjuk. Azért érdemes mindezt űrkörülmények között végezni, mert tudjuk, hogy a Földön a felvert tejszínhab a gravitáció hatására összeesik, ugyanígy a sör is a habban lefelé csurog, aminek hatására a buborékfal elvékonyodik, s a buborékok kipukkannak. Ha nincs gravitáció, nem esik össze a fémhab sem, akármeddig lehet azt növeszteni, és pontosabban le lehet írni a folyamatot.

Drága multság egy-egy ilyen kísérlet?

Persze, hogy drága, de ezt másképpen nem lehet megoldani. Bizonyos kérdésekre nem kapunk választ a Földön, épp ezért van az űrállomás – amelynek működtetése egyébként nagyon sokba kerül –, hogy ott olyan kísérleteket lehessen végezni, amelyeket a Földön nem lehet.

Említette, hogy a NASA-val és az ESA-val is együttműködnek...

Ez nem egyszerű történet. Amikor a NASA megfogalmaz egy feladatot, megoldandó problémát, akkor a gyártó kiválasztásakor többnyire fontos szempont a hazai ipar erősítése. De vannak olyan tenderek is, amikben nemcsak amerikai vállalatokra számítanak, s ekkor aki előnyösebb ajánlatot tesz, az nyer. Van persze néhány adminisztrációs buktató, hiszen bárki nem szállíthat a NASA-nak, úgy is fogalmazhatnék, hogy az illető céget lekáderezik. Mivel Magyarország NATO-tag, a Hadügyminisztériumon keresztül a NASA egyfajta biztosítékot kap a cég alapparamétereit illetően. Ezért minden változást, ami a cég életében bekövetkezik, be kell jelentenünk a Hadügyminisztériumnak.

Folyamatosan figyelik a NASA honlapját, hogy mikor adódik olyan munka, amit meg lehet csípni?

A mi cégünk elég kicsi, de a rendszeres munkánk része a NASA figyelemmel követése, igaz, ahhoz kevés volna egy munkanap, hogy az összes kiírást elolvassuk. Mi azzal az alabamai NASA-szervezettel vagyunk kapcsolatban, akik a rakétafejlesztéssel foglalkoznak, többek között ott fejlesztették ki a Holdra kilőtt Szaturnusz rakétákat. Az egyik laborukban egykristálynövesztő kísérleteket folytatnak, itt a kapcsolódási pont a mi űrkemencénkkel. Mi azt gondoljuk, hogy hosszú távon is van esélyünk, hiszen sokoldalúbb berendezést tudunk csinálni, mint amiket jelenleg használnak. A mi berendezésünk többféle kristálynövesztési technikát tud, mint bármelyik konkurens eszköz. A kérdés az, hogy erre van-e igény. Az űrállomásokon mindenképpen van,

hiszen oda nem lehet olyan sok eszközt felvinni. Hogy az olvasók is értsék: például egy átlagkonyhában rengeteg eszköz van, mikrosütő, gázsütő, kenyérpíró, villansütő. Ezek elvben nagyon hasonlóak, hiszen energiát viszünk be és van egy céltárgyunk, amiben egy célszerű hőmérsékletmező alakul ki. Mi azt mondjuk, hogy az összes konyhai művelethez elég egyetlen eszköz, mi tudunk ilyet csinálni. Mi tudjuk úgy szabályozni a hőmérséklet-mezőket, hogy a kenyérpírást is, a buktasütést is és a teafőzést is egyetlen eszköz produkálja. Ettől még persze nem biztos, hogy nyertünk, hiszen egy átlagos konyhában sok hely van és elfér akár ötféle különböző sütő is, így az „egyetlen mindentudó kemence” nem szerepel a háziasszonyok álmai között.

Az Önök űrkemencéje piacképes?

Az amerikai „disztribútorunk” szerint a tengerentúlon ez akkor lesz piacképes, ha lesz rajta egy gomb, amit ha megnyomunk, kijön a berendezésből egy kristály. Vagy lesz egy másik gomb, amit megnyomva kijön egy térhálós műanyag. Egy-egy anyagra vonatkozóan tehát célszoftveket kell írni. Ez szerintünk elég silány feladat, hiszen a mi helyzetünkben ezt már nem nehéz megcsinálni. Nem beszélve arról – hogy az előbbi példámmal éljek –, legalább tízféle bukta van, és nem biztos, hogy a NASA-nak az egyen-bukta kell. Így aztán nem tűzünk ki magunknak kockázatos célfeladatokat, de ha jelentkezik ilyen igény, ezt fogjuk csinálni.

Az Európai Űrügynökséghez pedig például a fémhabos kísérletek kötik a céget...

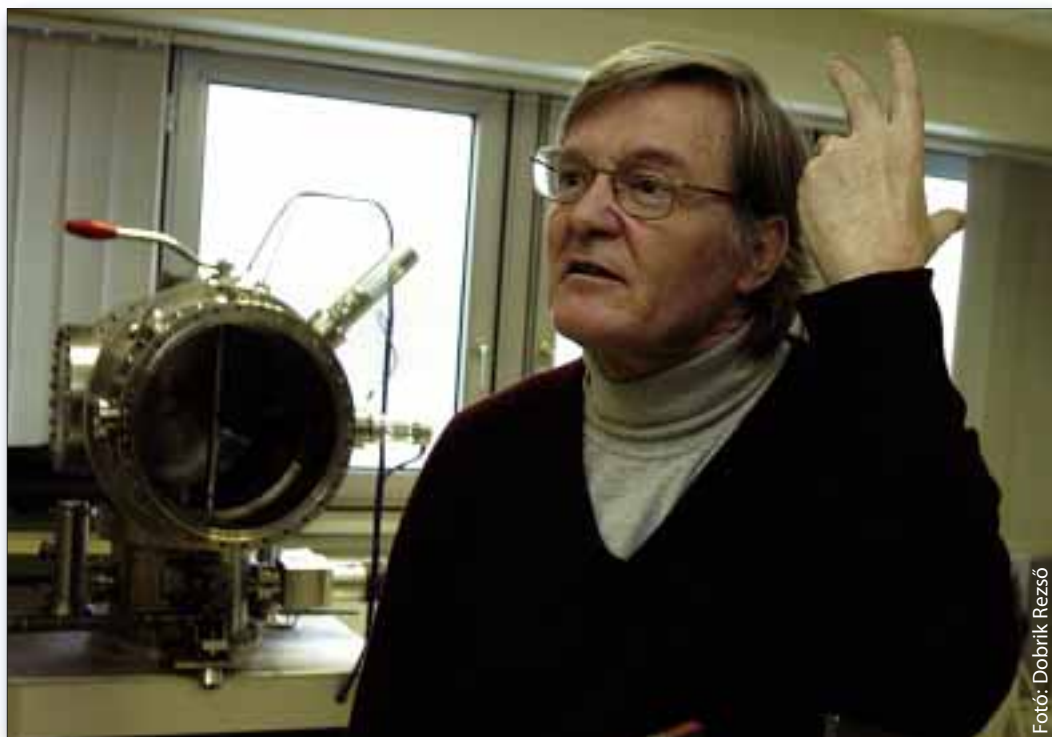
Ez a dolog bonyolultabb a NASA-nál, mert itt sok esetben nincsenek direkt pályázati kiírások. Létezik egy iroda, ami csak azzal foglalkozik, hogy a következő költségvetési évre megpróbálja a tendereket témákba sorolni. Az Űrügynökség Bizottságába minden ESA-tag viszi a küldöttjét, ők lobbiznak országaik érdeke szerint. Lehet, hogy pl. a szatellit antenna lesz a következő kiemelt téma, mert egyes országok vagy multik abban erősek és ezt diktálják az érdekek. Az Űrügynökség tagjai befizetnek egy bizonyos összeget a költségvetésbe, s ezt a pénzt megrendelések formájában tulajdonképpen visszakapják.

Magyarországon most egy olyan négyéves periódus zajlik, mely alatt felkészülünk a teljes jogú ESA-tagságra, de már befizetünk egy bizonyos összeget, és jelenleg teszteljük, hogy ebből mennyit tudnak visszanyerni a magyar aspiránsok. Ha nem elegendő, akkor a magyar állam azt fogja majd mondani, hogy ezt köszönjük, nem kérjük. Persze bízunk benne, hogy nem ez a verzió következik be, és teljes jogú tagja leszünk az ESA-nak.

Mivel Magyarországon ma az űrköltségvetésből szinte kizárólag kutatásra költenek, az ESA-val való partnerség leglényegesebb eleme éppen az lenne, hogy feltámasszuk a magyar űripar. Jelenleg a magyar űripar mi vagyunk, nincs még egy ilyen cég az országban.

Ezek szerint akkor magyar vetélytársaik sincsenek, nem is olyan rossz pozíció...

Ez igaz, helyzetünk biztató, tele vagyunk reménykedéssel.

Fotó: Dobrik Rezső

www.textboy.hu

Ma milyen legyen a mobilod?

MINI MOZIK - SMS - 06-90-629-333

 KX188204	 KX188203	 KX188202
 KX188200	 KX188199	 KX188180
 KX188179	 KX188170	 KX188168
 KX188167	 KX188166	 KX188163
 KX188161	 KX188153	 KX188152
 KX188063	 KX188062	 KX188059

JAVA JÁTEKOK - SMS - 06-90-629-333

FLIPPER:
A legrealistább flipper-játék már a mobilodon is elérhető!

Működési módok: 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10000, 11000, 12000, 13000, 14000, 15000, 16000, 17000, 18000, 19000, 20000, 21000, 22000, 23000, 24000, 25000, 26000, 27000, 28000, 29000, 30000, 31000, 32000, 33000, 34000, 35000, 36000, 37000, 38000, 39000, 40000, 41000, 42000, 43000, 44000, 45000, 46000, 47000, 48000, 49000, 50000, 51000, 52000, 53000, 54000, 55000, 56000, 57000, 58000, 59000, 60000, 61000, 62000, 63000, 64000, 65000, 66000, 67000, 68000, 69000, 70000, 71000, 72000, 73000, 74000, 75000, 76000, 77000, 78000, 79000, 80000, 81000, 82000, 83000, 84000, 85000, 86000, 87000, 88000, 89000, 90000, 91000, 92000, 93000, 94000, 95000, 96000, 97000, 98000, 99000, 100000.

KX170037

MAGIC DUST:
A C64-es klasszikus visszatért - irányítsd a kis zöld dinót!

Működési módok: 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10000, 11000, 12000, 13000, 14000, 15000, 16000, 17000, 18000, 19000, 20000, 21000, 22000, 23000, 24000, 25000, 26000, 27000, 28000, 29000, 30000, 31000, 32000, 33000, 34000, 35000, 36000, 37000, 38000, 39000, 40000, 41000, 42000, 43000, 44000, 45000, 46000, 47000, 48000, 49000, 50000, 51000, 52000, 53000, 54000, 55000, 56000, 57000, 58000, 59000, 60000, 61000, 62000, 63000, 64000, 65000, 66000, 67000, 68000, 69000, 70000, 71000, 72000, 73000, 74000, 75000, 76000, 77000, 78000, 79000, 80000, 81000, 82000, 83000, 84000, 85000, 86000, 87000, 88000, 89000, 90000, 91000, 92000, 93000, 94000, 95000, 96000, 97000, 98000, 99000, 100000.

KX170039

CARLA:
Carla egy napja a tengerparton...
KX170042

Működési módok: 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10000, 11000, 12000, 13000, 14000, 15000, 16000, 17000, 18000, 19000, 20000, 21000, 22000, 23000, 24000, 25000, 26000, 27000, 28000, 29000, 30000, 31000, 32000, 33000, 34000, 35000, 36000, 37000, 38000, 39000, 40000, 41000, 42000, 43000, 44000, 45000, 46000, 47000, 48000, 49000, 50000, 51000, 52000, 53000, 54000, 55000, 56000, 57000, 58000, 59000, 60000, 61000, 62000, 63000, 64000, 65000, 66000, 67000, 68000, 69000, 70000, 71000, 72000, 73000, 74000, 75000, 76000, 77000, 78000, 79000, 80000, 81000, 82000, 83000, 84000, 85000, 86000, 87000, 88000, 89000, 90000, 91000, 92000, 93000, 94000, 95000, 96000, 97000, 98000, 99000, 100000.

KX170042

KADE: KX170043
Szexi képek egy fekete gyöngyszemről a gyárban

Működési módok: 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10000, 11000, 12000, 13000, 14000, 15000, 16000, 17000, 18000, 19000, 20000, 21000, 22000, 23000, 24000, 25000, 26000, 27000, 28000, 29000, 30000, 31000, 32000, 33000, 34000, 35000, 36000, 37000, 38000, 39000, 40000, 41000, 42000, 43000, 44000, 45000, 46000, 47000, 48000, 49000, 50000, 51000, 52000, 53000, 54000, 55000, 56000, 57000, 58000, 59000, 60000, 61000, 62000, 63000, 64000, 65000, 66000, 67000, 68000, 69000, 70000, 71000, 72000, 73000, 74000, 75000, 76000, 77000, 78000, 79000, 80000, 81000, 82000, 83000, 84000, 85000, 86000, 87000, 88000, 89000, 90000, 91000, 92000, 93000, 94000, 95000, 96000, 97000, 98000, 99000, 100000.

KX170043

CLEO: KX170045
Írnyítsd Cleót az ókori Egyiptom városán és sírjátán át.

Működési módok: 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10000, 11000, 12000, 13000, 14000, 15000, 16000, 17000, 18000, 19000, 20000, 21000, 22000, 23000, 24000, 25000, 26000, 27000, 28000, 29000, 30000, 31000, 32000, 33000, 34000, 35000, 36000, 37000, 38000, 39000, 40000, 41000, 42000, 43000, 44000, 45000, 46000, 47000, 48000, 49000, 50000, 51000, 52000, 53000, 54000, 55000, 56000, 57000, 58000, 59000, 60000, 61000, 62000, 63000, 64000, 65000, 66000, 67000, 68000, 69000, 70000, 71000, 72000, 73000, 74000, 75000, 76000, 77000, 78000, 79000, 80000, 81000, 82000, 83000, 84000, 85000, 86000, 87000, 88000, 89000, 90000, 91000, 92000, 93000, 94000, 95000, 96000, 97000, 98000, 99000, 100000.

KX170045

SMS-ben így rendelj!
Küldd el a kiválasztott termék kódját SMS-ben!

SZÍNES HÁTÉR - SMS - 06-90-629-333

 KX180724	 KX181073	 KX182212	 KX184177	 KX184185
 KX184181	 KX184244	 KX184432	 KX184515	 KX180084
 KX180810	 KX180830	 KX181032	 KX181066	 KX181082
 KX181086	 KX181089	 KX181732	 KX181832	 KX182205
 KX182211	 KX182212	 KX182349	 KX182368	 KX184185
 KX180876	 KX181093	 KX181536	 KX181636	 KX182444
 KX184071	 KX184213	 KX184321	 KX184268	 KX184273
 KX180066	 KX180756	 KX181265	 KX181814	 KX182328
 KX182682	 KX182896	 KX183068	 KX184010	 KX184058

Színes háttérképek, mini mozi, illetve java-s játékok letöltéséhez: • SMS-éppel a kiválasztott háttérkép, mini mozi, illetve java-s játék kódját és telefonod rád költ bejelen a fenn sorozott. • SMS-ben küldöd egy WAP címet vagy kódot. • Ha Nokiás vagy, rendeld el, majd keressd meg a könyvtárolónál és légy rá. • Ha nem Nokiás vagy, ind be telefonod böngészőjébe, és látogasd oda! • Töltsd le a háttérképet, mini mozi, illetve java-s játékot! • SZÍNES HÁTÉRKÉPEK, MINI MOZIK LETÖLTÉSÉRE alkalmas készülékek: Sony Ericsson T300, T310, T68, Motorola T700, T720, V600, Panasonic EB-GD67, Sharp MV X-5, Sharp GX-10, GX 10, GX 1; Siemens C60, M65, S55, SL56, MC60, Nokia 3100, 3530, 6100, 6100, 6220, 6610, 6900, 7210, 7250, 7250, 7800, 8010. • A színes háttérképek, mini mozi és java-s játékoknál az arca díj: 700 Ft+200 Ft átaléza. • JAVA játékok, mini mozi és színes háttérképek letöltéséhez csak a NET előfizetéssel rendelkezők tudnak letölteni. • JAVA-s játékok csak az arca alkalmas készülékeken tölthető le. • Info: TeleMedia Kft. közfelvilágosítók: 06-1455-7202. • További info: www.textboy.hu

KERESZTREJTVÉNY

Klick havilap • 2005. március

Játékszelvény

Előző havi nyertesaink:
Soósne Göboly Ildikó, Ostoros; Vajda Eszter, Tiszaeszlár; Kovács Csaba, Pély

Megfejtés:.....

Név:.....

Lakcím:.....

Telefon:.....

E-mail:.....

A játékszelvényt
2005. március 25-ig
a Klick szerkesztőség címére
(3525 Miskolc, Széchenyi u. 107.)
beküldők között

3 db 75 g-os CeylonBest
ceyloni teakülönlegességet
sorsolunk ki.

Ceylon
BEST

MINIKOCKA MINT ASZTALI SZÁMÍTÓGÉP

Egyelőre csak Japánban lesz kapható, de hamarosan az egész világ megismerheti az AOpen legkisebb asztali számítógépét. Az XC Cube SFF PC, mely akár egy fésűlködő-asztalon is elfér, méretét tekintve igen csinos kis darab, mindössze 106 mm. Az apróságba egy mobil-mikroprocesszort terveztek, és két USB port van az előlapján, hogy merevlemez meghajtókat is csatlakoztathassunk hozzá. A kis méret ne tévesszen meg senkit, a számítógép maximálisan kielégíti az SFF szabványokat. A Socket 479 kompatibilis Pentium M pro-

cesszor mellett meg kell említeni még a maximum 2 GB DDR333MHz memóriát és a legfeljebb 185 mm hosszú grafikus kártyákat. Ha az apró és csendes – mindössze 27dB működés közben! – asztali gépet kedvezően fogadják a világban, a cég néhány hónapon belül bevezeti a „Cube Mini” soron következő, az Intel 915GM lapkakészleten alapuló változatát is. A hírek szerint más gyártók is fontolgatják hasonló gépek piacra dobását, ám előtte megvárják, siker koronázza-e az AOpen kezdeményezését.

➔ www.aopen.com

TWO IN ONE – KETTŐ AZ EGYBEN

Az Olympus márkanév leginkább a fotókkal vagy optikákkal kapcsolatban juthat eszünkbe, de a vállalat M:Robe 500i-re kereszttel új eszközzel meglepte a közönséget. A mobil multimédiás piacot is megcélözva egy különleges kombinációjú terméket alkotott. A készülék egy merevlemez zenelejátszó

– hasonlóan az Apple Computer iPod-jához –, de a pénzünkért az Olympustól egy digitális kamerát is kapunk. Emellett szokatlan, hogy minden funkciót egy 3,7 hüvelyk nagyságú érintőképernyőn keresztül érhetünk el. A 20 GB háttértároló elegendő helyet biztosít 20 000 darab zeneszámnak, vagy 5 000 darab 4 megapixel felbontású képnek. Az eszköz MP3, WMA és más zenefájlok mellett kép- és videóformátumokat

is képes lejátszani. Különlegessége még, hogy a képek alá zenét keverhetünk, és azokat akár a TV képernyőjén is megjeleníthetjük. Az eszköz becsült kereskedelmi ára 500 dollár körül mozog, akinek nincs ennyi pénze, az megvásárolhatja az M:Robe 100-at, így viszont a digitális kamerát és színes képernyőt is nélkülözni kénytelen.

➔ www.olympusgroove.com

A SONY ÚJ CSÚCSGÉPE

Egy bölcs mondás szerint a jó dolgok azokhoz jönnek, akik nem vágnak sokra. Az ilyen türelmes emberek, ha digitális fényképe-

zőkről van szó, egyszerűen nem kaphatnak jobbat a Sony DSC-H1-es csúcsfényképezőgépénél. Az öt megapixel, a vállalat – éles képekért felelős – Super HAD CCD technológiája, a 12-szeres optikai zoom és a nagy, 2,5 hüvelykes színes LCD kijelző csak pár tulajdonság, amely biztosítja az élvezetes fényképezést még a legválogatósabb fotó-őrültnek is. A 24-szeres pre-

cíziós, VGA üzemmódban pedig 48-szoros „Smart” digitális zoom alkalmazással könnyedén készíthetünk képeket távoli tárgyakról, és a beépített „Super Steady Shot” képstabilizálóval elérhetjük, hogy a kép éles maradjon. Az eszköz 32 MB beépített memóriával rendelkezik, ami természetesen bővíthető. A készülékkel maximálisan 640 x 480-as felbontásban, másodpercenként 30 képkockás,

hanggal ellátott, MPEG VX Fine formátumban lehet mozgóképet készíteni. A Sony új digitális fényképezőgépe júniusban kerül a boltokba, 500 dolláros áron.

➔ www.sony.com

- Teljes körű internet- és e-business-megoldások
- IBM WebSphere fejlesztés
- Java, JSP, HTML, PHP, WAP programozás
- ORACLE, DB2, SQL adatbázis-fejlesztés
- COMSHARE MIS installálás
- Integrált szoftverrendszerek fejlesztése
- GPS rendszerek fejlesztése
- Multimédiás CD-készítés
- Hardverértékesítés
- Szaktanácsadás

A megoldás mi vagyunk!

COMTRANS

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

3525 Miskolc, Széchenyi u. 107. | Tel.: (46) 411-877 | Fax: (46) 411-782
Honlap: <http://www.comtrans.hu> | E-mail: info@comtrans.hu

A tavasz hírnökei

Multimédiás mobilújdonságok Domino csomagban, rendkívül kedvező áron.

Alcatel OT556

- MMS küldése és fogadása
- GPRS
- Java játékok

22 990 Ft

Nokia 3120

- elegáns metál borítás
- MMS küldése és fogadása
- GPRS
- Java TM játékok

19 990 Ft

Sony Ericsson T290i

- képes telefonkönyv
- MMS küldése és fogadása
- GPRS
- beépített és letölthető játékok

13 990 Ft

Hajts rá te is az MMS-képes vagy a beépített kamerával ellátott készülékek egyikére, hiszen most a Dominósok szenzációs áron juthatnak mobilújdonságainkhoz!

Az ajánlat 2005. március 4-étől visszavonásig vagy a készülékek erejéig érvényes. A készülékek csak a T-Mobile Magyarország Rt. előfizetői kártyáival használhatók. További feltételek az üzletekben. Információ: 1220 (a T-Mobile Magyarország Rt. hálózataiból díjmentesen hívható), 06-1-265-9210.

webshop.t-mobile.hu

T-Mobile

Jobb veled a világ